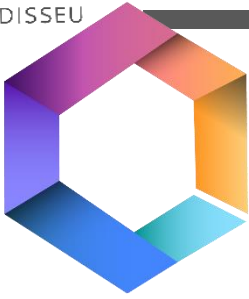
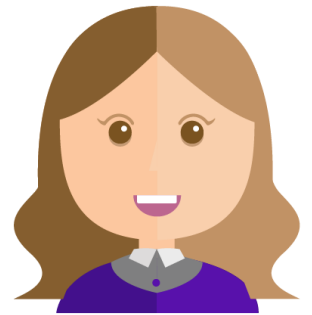
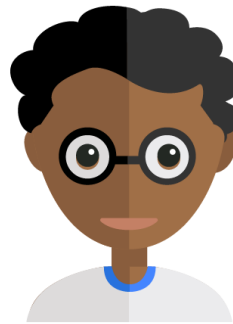
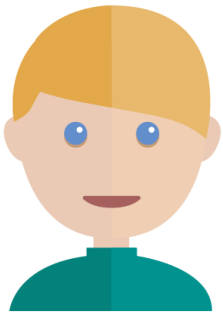

ODISSEU

ODISSEU

Διαδικτυακή Εργαλειοθήκη

για εκπαιδευτές ενηλίκων και επαγγελματίες για την υποστήριξη της ενίσχυσης των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων μέσω της αφήγησης

Περιεχόμενα

Ενότητα	Υπεύθυνος Εταίρος	
1. Αφήγηση για ενίσχυση και επίδραση	UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI (UPIT), ROMANIA	
2. Αφήγηση με πρόσφυγες	OXFAM ITALIA, ΙΤΑΛΙΑ	
3. Πώς να δημιουργήσετε την τέλεια ιστορία	MEATH PARTNERSHIP, ΙΡΛΑΝΔΙΑ	
4. Πώς να αφηγηθείτε τέλεια την ιστορία σας	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΛΤΔ (CARDET), ΚΥΠΡΟΣ	
5. Πώς να αυξήσετε την επίδραση των ιστοριών	ΚΟΡΕΡΑΖΖΟΝΙ ΙΝΤΕΡΝΑΖΖΟΝΑΛΙ (ΚΟΡΙΝ) ASSOCIATION (ΚΟΡΙΝ), ΜΑΛΤΑ	
Συγγραφέας	INNOVATION IN LEARNING INSTITUTE (ILI), ΓΕΡΜΑΝΙΑ	

1. Ενότητα 1: Αφήγηση για ενίσχυση και επίδραση

Τι είναι μια ιστορία;

Οι ιστορίες είναι θεμελιώδεις στη ζωή μας. Ονειρευόμαστε, σχεδιάζουμε, παραπονιόμαστε, εγκρίνουμε, ψυχαγωγούμε, διδάσκουμε, μαθαίνουμε και αναπολούμε αφηγούμενοι ιστορίες. Μας δίνουν ελπίδες, αυξάνουν ή μετριάζουν την απογοήτευσή μας, δοκιμάζουν ή υποστηρίζουν την ηθική τάξη και ελέγχουν θεωρίες για τον κόσμο τόσο σε προσωπικά όσο και κοινοτικά επίπεδα (Schiffirin, De Fina και Nylund, σ.1).

Οι ιστορίες είναι ένας βασικός τρόπος κατανόησης και κοινοποίησης εμπειριών και ένα από τα πιο στοιχειώδη είδη ανθρώπινης γλωσσικής επικοινωνίας. Οι ιστορίες είναι απαραίτητες για την έκφραση ηθικών αξιών και κοινωνικών κανόνων και της διδασκαλίας τους στα παιδιά. Έχουν κεντρική σημασία στην οικοδόμηση ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων και χρησιμοποιούνται για να υποδηλώσουν τρόπους ύπαρξης και κοινωνικές ταυτίσεις.

Οι ιστορίες περιγράφονται κάποιες φορές ως ισχυρά «εργαλεία» και, πράγματι, μπορούν να είναι ισχυρές. Ωστόσο, σκεφτείτε για μια στιγμή τις ιστορίες όχι τόσο ως διακριτά εργαλεία ή προϊόντα, αλλά περισσότερο ως μια θεμελιώδη πτυχή της ανθρώπινης συναίσθησης· είναι ένα βασικό μέρος του πώς σκεφτόμαστε, νιώθουμε, θυμόμαστε, φανταζόμαστε και σχετιζόμαστε (VanDeCarr, 2013, σ.5). Αφηγούμαστε ιστορίες για να δημιουργήσουμε κοινό έδαφος και να μοιραστούμε εμπειρίες, να ψυχαγωγήσουμε και να διδάξουμε, αλλά μπορούμε, επίσης, να τις χρησιμοποιήσουμε για να διαφοροποιηθούμε, να τροφοδοτήσουμε αντιπαραθέσεις και διαφωνίες. Είναι εργαλεία τόσο για την κοινωνικότητα όσο και για τη σύγκρουση στην καθημερινή ζωή (Baynham και De Fina, 2016, σ.31). Επιπλέον, οι ιστορίες έχουν επίδραση σε σημαντικές θεσμικές συναντήσεις όπως διαδικασίες απασχόλησης και μετανάστευσης. Αυτές οι πολλαπλές λειτουργίες βοηθούν στην επεξήγηση της συνεχούς παρουσίας της αφήγησης στην καθημερινή ζωή και τη σχετικότητα και το ενδιαφέρον της ακαδημαϊκής έρευνας για αυτήν (De Fina και Tseng, 2017, σ.381).

Μια καλή ιστορία είναι σύντομη, εύκολη στο διάβασμα και όχι πολύ τεχνική, περιλαμβάνει μια αρχή, μια μέση και ένα τέλος, παρουσιάζει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα με πολύ βασικούς όρους και δείχνει πώς επιλύθηκε αυτό το πρόβλημα, τονίζει τον ρόλο των παραγόντων που συνέβαλαν στην επίλυση του προβλήματος, δείχνει την επίδραση στους ανθρώπους και στα μέρη με συγκεκριμένους τρόπους (Northern California Grantmakers, 2019).

Οι καλές ιστορίες έχουν κάποια κοινά στοιχεία (Jarvis, 2019):

- **Είναι απλές.** Οι καλές ιστορίες είναι ευκολονόητες. Επίσης, η αφήγηση γίνεται σε γλώσσα που συνάδει με τον τρόπο που επικοινωνεί το προορισμένο κοινό, έτσι ώστε να μην χρειάζεται να αφιερώσουν χρόνο στην ερμηνεία και μετά στην αφομοίωση. Η απλότητα βοηθά, επίσης, στην εύκολη επαναφορά στη μνήμη, επειδή το γενικό δίδαγμα γίνεται εύκολα αντιληπτό συνοπτικά.
- **Είναι συναισθηματικές.** Η καλή αφήγηση απαιτεί μια συναισθηματική συνιστώσα. Οι περισσότερες αξιομνημόνευτες ιστορίες έχουν χιούμορ, πόνο ή χαρά (κάποιες φορές, ίσως και τα τρία). Αν κάθε ιστορία ήταν απλώς μια αναφορά γεγονότων, το ένα μετά το άλλο, οι περισσότεροι από μας δεν θα έδιναν προσοχή ούτε θα την θυμούνταν.
- **Είναι αληθινές.** Όχι με την επιστημονική έννοια της αλήθειας, κατά την οποία δηλώνεται ένα αντικειμενικό γεγονός, αλλά με την έννοια του ότι ο αφηγητής πιστεύει στα όσα λέει και είναι ειλικρινής με τον εαυτό του και το κοινό του.
- **Είναι πραγματικές.** Οι καλές ιστορίες είναι προσωπικές εμπειρίες τις οποίες ο αφηγητής έχει βιώσει στην πραγματικότητα. Ακόμα και αν πρόκειται για μια ιστορία που διαβιβάζεται από γενιά σε γενιά, μια αποτελεσματική ιστορία διατηρεί το στοιχείο που τη συνδέει άμεσα με τον αφηγητή και λέγεται με δικά του λόγια.
- **Είναι έγκυρες.** Μια καλή ιστορία λειτουργεί για οποιοδήποτε ακροατήριο, όποιο κι αν είναι το μέγεθός του. Δεν έχει σημασία πόσοι άνθρωποι μπορούν να την ακούσουν, αλλά ότι κάποιος, κάπου την ακούει.

Οι καλές ιστορίες μπορούν (Capacity Waterloo Region, 2013, σ.5):

- **Να κάνουν τους ανθρώπους να αισθανθούν** (όταν οι άνθρωποι αισθάνονται, μπορούν να κινητοποιηθούν για να δράσουν)·
- **Να ξεχωρίσουν μέσα στο σύνολο** (υπάρχει τόσος πολύς ψηφιακός και οπτικός «θόρυβος» από τον οποίο μπορεί να ξεχωρίσει μια καλή ιστορία· ένα μεγάλο μέρος του διαδικτυακού περιεχομένου είναι απλώς δημοσιογραφικά κλισέ – οι άνθρωποι λαχταρούν καλές ιστορίες περισσότερο από ποτέ)·
- **Να εξοπλίσουν τους ευαγγελιστές σας** (να βοηθήσουν τους ανθρώπους που είναι πιθανό να μιλήσουν για εσάς να πουν συνεπείς ιστορίες που έχουν επίδραση)·
- **Να σας βοηθήσουν να βελτιωθείτε** (οι ιστορίες μπορούν να λειτουργήσουν ως ισχυρά πλεονεκτήματα για την εσωτερική μάθηση, επιτρέποντάς σας να δείτε μοτίβα και συνδέσεις που δεν θα προσέχατε υπό κανονικές συνθήκες)·
- **Να οικοδομήσουν μια ισχυρότερη οργανωτική κουλτούρα** (η αφήγηση ιστοριών για τη δουλειά του οργανισμού σας δείχνει στο προσωπικό, στους πελάτες, στους εθελοντές και σε άλλους ότι τους προσέχετε, τους ακούτε και τους εκτιμάτε)·
- **Να αφυπνίσουν τους ανθρώπους** (Χρησιμοποιείτε το ίδιο στυλ έκθεσης χρηματοδότησης επί μία δεκαετία; Είναι σίγουρο ότι δεν καθιστάτε εύκολο για τον χρηματοδότη σας να κατανοήσει τι κάνετε και με ποιο τρόπο μπορείτε να ασκήσετε επίδραση).

Τι είναι η αφήγηση;

Η αφήγηση είναι το ισχυρότερο επικοινωνιακό εργαλείο που έχουμε στη διάθεσή μας. Η ιστορία είναι η θεμελιώδης μονάδα της ανθρώπινης επικοινωνίας. Σε οποιοδήποτε είδους δημόσια παρουσίαση, οι άνθρωποι αναμένουν να ακούσουν ιστορίες (Goodman, 2013, σ.7).

Η αφήγηση συνδέεται με τις απαρχές κάθε πολιτισμού. Ήταν ο πρωταρχικός τρόπος μετάδοσης πληροφοριών, πολύ πριν την εμφάνιση του γραπτού λόγου (Jarvis, 2019). Η χρήση της αφήγησης εκτοξεύτηκε, επίσης, σε ακτιβιστικούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που εργάζονται για την κοινωνική αλλαγή. Σκεφτείτε προσπάθειες που χρησιμοποιούν την προφορική ιστορία για να αποκαλύψουν προσβολή ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ντοκιμαντέρ σε πρώτο πρόσωπο για την προώθηση αναμόρφωσης των φυλακών, για την αναβάθμιση της υγείας των μεταναστών, ή την ψηφιακή αφήγηση για την πρόληψη της αυτοκτονίας της νεολαίας LGBT (VanDeCarr, 2013, σ.5). Οι οργανισμοί έχουν εντοπίσει κάτι βασικό: αν ζούμε με ιστορίες, αλλάζουμε με ιστορίες.

Οι περισσότεροι άνθρωποι λένε συχνά κάποια ιστορία αυτού του είδους στη διάρκεια της ζωής τους, σε ποικίλα περιβάλλοντα και σε διαφορετικά ακροατήρια. Πρόκειται για ιστορίες που έχουν γενικά τον αφηγητή ως τον κύριο πρωταγωνιστή και η ουσία των ιστοριών αυτών έχει να κάνει με τον αφηγητή και το πώς χειρίστηκε τα γεγονότα με τρόπο που παρεκκλίνει από τον αναμενόμενο. Επίσης, υπάρχουν γενικά ιστορίες με «εκτεταμένη ανακοινωσιμότητα»· αυτό σημαίνει ότι μπορούν να «παρουσιαστούν και να ξαναπαρουσιαστούν κατά τη διάρκεια μιας μακράς χρονικής περιόδου» (Linde, 1993, σ.21). Με άλλα λόγια, οι άνθρωποι τείνουν να έχουν σειρές από ιστορίες για τον εαυτό τους που λειτουργούν ως πηγές αφήγησης ιστοριών σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, σε διαφορετικά ακροατήρια (Schiffrin, De Fina, A. και NyLund, A., σ.148).

Γιατί χρειάζεται να αφηγούμαστε ιστορίες; Η επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα των ιστοριών

Η αφήγηση είναι θεμελιώδης στην καθημερινή μας ζωή όσον αφορά την επικοινωνία με τους ανθρώπους γύρω μας και τον κόσμο στον οποίο ζούμε, αλλά και την κατανόησή τους. Η αφήγηση έχει να κάνει με την πρόσδοση νοήματος στον τρελό κόσμο γύρω μας, τη σύνδεση με τους ανθρώπους και την εμπνευση ενσυναίσθησης. Η αφήγηση μιας αυθεντικής ιστορίας μπορεί να καταστήσει τις ιδέες σας προσβάσιμες και

αποδεκτές στους άλλους και να τους προσκαλέσει να συμμετέχουν στο εξελισσόμενο ταξίδι σας για τη θετική κοινωνική αλλαγή.

Η αφήγηση ιστοριών που περιλαμβάνουν τον εαυτό μας είναι ένας από τους σημαντικότερους τρόπους που έχουμε στη διάθεσή μας για να πούμε στους άλλους ποιοί είμαστε. Το να ακούει κανείς μια τέτοιου είδους αυτοβιογραφική ιστορία του δίνει γενικά τη δυνατότητα να συμπεράνει κάτι για τον αφηγητή, τόσο στο παρόν όσο και στο παρελθόν (Schiffrin, De Fina και Nylund, σ.148). Η αφήγηση ιστοριών είναι ένας τρόπος ανταλλαγής και νοηματοδότησης εμπειριών του πρόσφατου ή μακρινού παρελθόντος και εξιστόρησης σημαντικών, συναισθηματικών ή τραυματικών γεγονότων και των λεπτομερειών της καθημερινής ζωής (De Fina και Tseng, 2017, σ.381).

Οι σκοποί και οι επιδράσεις της αφήγησης ή της ανάπτυξης ενός συγκεκριμένου αφηγηματικού ρεπερτορίου πιθανόν να είναι ποικίλες και πολλαπλές. Για παράδειγμα, ορισμένες ιστορίες σε κάποιες στιγμές διαθέτουν θεραπευτικές δυνατότητες: γίνονται ένας τρόπος επιβολής τάξης σε γεγονότα και εμπειρίες που προκαλούν αναστάτωση και πόνο (Becker, 1997).

Στα αρχαία χρόνια, η αφήγηση ήταν πραγματικό επάγγελμα. Σήμερα, χάρη στα διαφημιστικά μέσα, η αφήγηση έχει βελτιωθεί περαιτέρω και έχει τελειοποιηθεί (Mecozzi, 2019).

Η επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα των ιστοριών επηρεάζεται από την παρατήρηση των αμετάβλητων νόμων της αφήγησης (Capacity Waterloo Region, 2013, σ.14):

- Οι ιστορίες αφορούν ανθρώπους.
- Επιτρέψτε στους χαρακτήρες σας να μιλήσουν μόνοι τους.
- Τα ακροατήρια βαριούνται εύκολα.
- Οι ιστορίες δεν λένε, δείχνουν.
- Οι ιστορίες έχουν ξεκάθαρο νόημα.

Η αφηγηματική μεθοδολογία

Τα έξι θεμελιώδη στοιχεία μιας καλοειπωμένης ιστορίας είναι: το ακροατήριο, ο αφηγητής, ο στόχος, η δομή, το περιεχόμενο και η απόδοση (Mecozzi, 2019).

- **Ακροατήριο:** το ακροατήριο είναι το σημαντικότερο στοιχείο και το πρώτο που πρέπει να λάβετε υπόψη σας πριν ξεκινήσετε να μιλάτε. Ποιοί είναι; Γιατί βρίσκονται μαζεμένοι σε αυτό τον χώρο; Τι χρειάζονται, τι χρειάζεστε και πώς μπορούν οι δύο αυτές ανάγκες να γεφυρωθούν; Πώς θα ταυτιστούν με την ιστορία και πώς θα τη συσχετίσουν με την αξία, την αποστολή και τους στόχους μας; Η αφήγηση έχει να κάνει με την κατανόηση του ακροατηρίου καλύτερα απ' ό,τι το ίδιο το ακροατήριο κατανοεί τον εαυτό του.
- **Αφηγητής:** αυτός είστε εσείς, μπροστά σε μια ομάδα. Πρέπει να εμπνεύσετε αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Αναρωτηθείτε, γιατί αφηγείστε την ιστορία; Τι συνεισφέρετε σε αυτήν που είναι μοναδικό; Ποιες πληροφορίες για τον εαυτό σας χρειάζεται να συμπεριληφθούν στην ιστορία για να μεταδοθεί το μήνυμα; Κάνοντας αυτές τις διαφοροποιήσεις, παρουσιάζετε τον εαυτό σας ως αξιόπιστο και το σωστό άτομο για να βρίσκεται μπροστά στο ακροατήριό σας.
- **Στόχος:** η ύπαρξη ενός σαφούς στόχου προσδίδει βαρύτητα στην ιστορία σας. Ζητάτε τον χρόνο και την προσοχή του ακροατηρίου σας, οπότε να είστε ξεκάθαροι με τον εαυτό σας για το τι ελπίζετε να πετύχετε με αυτή την επένδυση. Ποιο είναι το νόημα και ο στόχος της ιστορίας; Για μέγιστη επίδραση, πρέπει να προσδιοριστεί μια σαφής πρόθεση και μετά από αυτό μπορείτε να επιλέξετε από το πλούσιο οπλοστάσιο των ιστοριών σας. Υπάρχουν διάφοροι στόχοι μιας ιστορίας: η χρήση της αφήγησης για την ερμηνεία του παρελθόντος και την μορφοποίηση του μέλλοντος, η χρήση της αφήγησης για την επίλυση συγκρούσεων, την αντιμετώπιση προβλημάτων και προκλήσεων, η χρήση της αφήγησης στη συλλογιστική διαδικασία και στην πειθώ, ειδικά όταν οι καταστάσεις είναι πολύπλοκες.

- **Δομή:** οι ιστορίες δεν θα έχουν καμιά επίδραση αν ειπωθούν ασυνάρτητα. Μια δομή θα δημιουργήσει μια αφηγηματική σειρά την οποία είναι εύκολο κανείς να ακολουθήσει και να θυμάται. Υπάρχουν ήδη πολλά πλαίσια στον δημιουργικό κόσμο και έχουν όλα την τριμερή δομή της αρχής, της μέσης και του τέλους. Στην πρώτη πράξη, εισάγονται ο κύριος χαρακτήρας και το πλαίσιο· στη δεύτερη, παρουσιάζεται κάποια πρόκληση και ο ήρωας δοκιμάζεται· στην τρίτη, έρχεται στην επιφάνεια μια αποκάλυψη και όλα είναι πια διαφορετικά. Αν δουλέψει κανείς με αυτό τον σκελετό, όλες οι ιστορίες μπορούν να κτιστούν και να διανθιστούν για συγκεκριμένους στόχους.
- **Περιεχόμενο:** τι είναι αυτό που καθιστά μια ιστορία αξέχαστη; Όσον αφορά την αφήγηση που θέλει να έχει επίδραση, το απόφθεγμα «όλα είναι αντιγραφή» ισχύει ακόμα. Όλα τα στοιχεία της ιστορίας σας είναι βασικά για να αποκτήσει απήχηση: συμπεριλάβετε μια ομάδα χαρακτήρων, που σε αυτή την περίπτωση είναι οι πελάτες και το ακροατήριό σας. Εξισορροπήστε τη γενικότερη εικόνα και τις λεπτομέρειες και συμπεριλάβετε διαλόγους για να προσθέσετε γεύση. Κινήστε το ενδιαφέρον των ακροατών σας μέσω των αισθήσεων – τραβήξτε τις αισθήσεις τους και πάρτε τους σε ένα ταξίδι μαζί σας. Μιλήστε για τις αποτυχίες σας και γιορτάστε το μήνυμά τους. Το σημαντικότερο όμως είναι να αφηγηθείτε μια αληθινή ιστορία. Να είστε ειλικρινείς και ανοικτοί.
- **Απόδοση:** όλη η ουσία βρίσκεται στον τρόπο αφήγησης. Καθλώστε το ακροατήριο έτσι ώστε να μην μπορούν να ξεκολλήσουν μέχρι να φτάστε στο τέλος. Κτίστε την ένταση και την αγωνία προς μια κλιμάκωση και μην βιαστείτε. Μπορείτε να είστε δημιουργικοί και να μείνετε κοντά σε αυτό που ταιριάζει καλύτερα στην προσωπικότητά σας. Μπορείτε να «ρίξετε» το ακροατήριο στη μέση, στην εξέλιξη της δράσης. Ή να ξεκινήσετε από το τέλος. Χρησιμοποιήστε τη φωνή και το σώμα σας ως μέσο για να διαμορφώσετε οικειότητα και εμπιστοσύνη. Κρατήστε την καμπύλη της έντασης ψηλά σε όλη τη διάρκεια της αφήγησης και μεταδώστε την ουσία της ιστορίας σας ξεκάθαρα, φέρνοντάς την σε ένα ισχυρό κλείσιμο. Όπως θα σας έλεγε ο κάθε ειδικός, το κλειδί είναι η εξάσκηση. Εξάσκηση, εξάσκηση, εξάσκηση.

Μια ιστορία έχει αρχή, μέση και τέλος. Έχει ένταση και σύγκρουση, χαρακτήρες και πλοκή, λεπτομέρειες και συναίσθημα. Τα μέρη μιας ιστορίας είναι (Northern California Grantmakers, 2019):

- α) Ο τίτλος (ένας σύντομος τίτλος που περιγράφει την επίδραση της ιστορίας)·
- β) Η εισαγωγή (θέτει το σκηνικό και περιγράφει το πρόβλημα, με απλούς όρους)·
- γ) Η βάση (εξηγεί την εμπλοκή σας ή ποιο είναι το άτομο που εμπλέκεται στην ιστορία)·
- δ) Η αφήγηση της ιστορίας (συμπεριλαμβάνει τον ρόλο της βάσης)·
- ε) Περιγραφή του αποτελέσματος, κλείσιμο της ιστορίας.

Για μια καλή αφήγηση, είναι σημαντικό να απαντηθούν επτά ερωτήματα (Capacity Waterloo Region, 2013, σ.20):

- α) Ποιος είναι ο Πρωταγωνιστής; Όπως ακριβώς ένα αυτοκίνητο χρειάζεται οδηγό, έτσι και οι ιστορίες χρειάζονται κάποιον να καθοδηγεί τη δράση. Χρησιμοποιήστε πραγματικά ονόματα όπου αυτό είναι δυνατό, αλλιώς σύνθετα, δραματοποιημένα.
- β) Ποιο είναι το Αγκίστρι; Ξεκινήστε την ιστορία σας από κάποιο σημείο στο οποίο το ακροατήριο μπορεί να ταυτιστεί με την κατάσταση ή με τον στόχο του πρωταγωνιστή. Ο σκοπός είναι να τραβήξετε την προσοχή τους από την αρχή.
- γ) Τι διατηρεί το Ενδιαφέρον; Οι προβλέψιμες ιστορίες είναι βαρετές· συμπεριλάβετε μερικά εμπόδια και εκπλήξεις για να κρατήσετε την προσοχή του ακροατηρίου σας.
- δ) Πού είναι η Σύγκρουση; Δεν υπάρχει δράμα χωρίς σύγκρουση και η ηρωική δράση εντείνεται όταν αντιπαραβάλλεται με αισχρά αδικήματα.
- ε) Έχετε συμπεριλάβει την Αφήγηση Λεπτομερειών; Ένας στόχος είναι και η μικρή διάρκεια, επομένως βρείτε λίγες και σωστά επιλεγμένες λεπτομέρειες που σχηματίζουν συνοπτικά και παραστατικά την εικόνα του κόσμου που περιγράφετε.

στ) Ποιο είναι το Συναισθηματικό Αγκίστρι; Σε αντάλλαγμα για τον χρόνο και την προσοχή τους, οι αναγνώστες αναμένουν κάτι περισσότερο από μια απαρίθμηση γεγονότων. Δώστε τους μια συναισθηματική εμπειρία που θα αξίζει τον χρόνο που αφιέρωσαν.

ζ) Είναι ξεκάθαρο το Νόημα; Οι άνθρωποι χρειάζονται μια ιστορία που εξηγεί το νόημά της και τους κάνει να νιώθουν ότι ανήκουν κάπου μέσα σε αυτήν.

Αφήγηση για αυτοενδυνάμωση και επίδραση

Η αφήγηση έχει χρησιμοποιηθεί εκτεταμένα στην εκπαίδευση των παιδιών ως ένα πολύτιμο και δημιουργικό εργαλείο. Μια καλή ιστορία έχει τη δύναμη να εμπνεύσει, να ενεργοποιήσει και να κινητοποιήσει τους ανθρώπους να αναλάβουν δράση. Οι καλές ιστορίες έχουν τη δύναμη να αναπτύξουν την κατανόηση, να ψυχαγωγήσουν, να διδάξουν και να εξανθρωπίσουν τη γενικότερη εικόνα. Πάνω απ' όλα, όμως, οι καλές ιστορίες έχουν τη δύναμη να μένουν αξέχαστες (Capacity Waterloo Region, 2013, σ.4).

Η αφήγηση έχει να κάνει με την πρόσδοση νοήματος στον τρελό κόσμο γύρω μας, τη σύνδεση με τους ανθρώπους και την έμπνευση ενσυναίσθησης. Η αφήγηση μιας αυθεντικής ιστορίας μπορεί να καταστήσει τις ιδέες σας προσβάσιμες και αποδεκτές στους άλλους και να τους προσκαλέσει να συμμετέχουν στο εξελισσόμενο ταξίδι σας για τη θετική κοινωνική αλλαγή. (Ashoka Changemakers Fall, 2013, σ.3).

Όλοι έχουν μια ιστορία. Ένα άτομο δημιουργεί μια ιστορία για:

α) **Να κερδίσει προβολή** (όταν κανείς μοιράζεται την ιστορία του με το δίκτυό του μέσω ενημερωτικών δελτίων, επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μιας ιστοσελίδας ενός οργανισμού, ιστολογίου, Facebook ή Twitter ... αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως ισχυρό εργαλείο προώθησης και υποστήριξης και να κινητοποιήσει τους ανθρώπους από την ευαισθητοποίηση στη δράση).

β) **Να δημιουργήσει σχέσεις, να συγκεντρώσει υποστήριξη** (συνδεθείτε με το ακροατήριό σας και δώστε τους κίνητρο να υποστηρίξουν το κοινωνικό σας εγχείρημα. Προσκαλέστε τους να γίνουν πρωταθλητές της αλλαγής που θέλετε να πετύχετε· μια δυνατή ιστορία μπορεί να μεταμορφώσει τη βασική σχέση των ανθρώπων με το ζήτημα ή τα ζητήματα που θέλετε να αντιμετωπίσετε και να οδηγήσει στην μακροπρόθεσμη υποστήριξή τους· η κοινοποίηση συναρπαστικών ιστοριών σας επιτρέπει να διατηρείτε το ενδιαφέρον των υποστηρικτών σας και να διαμορφώνετε νέες σχέσεις με άλλους φορείς αλλαγής, χρηματοδότες, πρωτοπόρους της σκέψης, δημοσιογράφους και άλλους· μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ιστορία σας για προτάσεις επιχορήγησης, προσφορές, παρουσιάσεις, συζητήσεις, συνεντεύξεις).

γ) **Μεταμορφώσει τον εαυτό του και το εγχείρημά του** (η αφήγηση είναι μετασχηματιστική τόσο για τον αφηγητή όσο και για το ακροατήριό· η διαδικασία δημιουργίας της ιστορίας σας θα σας δώσει τη δυνατότητα να προβληματιστείτε για τα εξής: από πού έρχεστε, πού βρίσκεστε τώρα και πού ελπίζετε ότι θα φτάσετε στο μέλλον· σας επιτρέπει να επανεσιτιάσετε στο όραμά σας και να διατηρήσετε την αυθεντικότητά σας· όταν εντοπίσετε τον πυρήνα της ιστορίας σας, μπορείτε να την αφηγηθείτε με πληθώρα τρόπων, ανάλογα με τον σκοπό αφήγησης της ιστορίας σας και το ακροατήριό σας).

Η επίδραση της αφήγησης πραγματώνεται στα εξής στοιχεία (VanDeCarr, 2013, σ.36):

1. Γνώση: Οι άνθρωποι αποκτούν νέα επίγνωση και κατανόηση. Παράδειγμα: Οι συμμετέχοντες σε μια διαπολιτισμική δραστηριότητα μαθαίνουν για τις κοινότητες μεταναστών.
2. Συζήτηση: Οι άνθρωποι επικοινωνούν με νέους τρόπους, είτε μέσω συζήτησης, διαλόγου ή μέσω μαζικής επικοινωνίας. Παράδειγμα: οι δημόσιες εκδηλώσεις δημιουργούν βάσεις διαλόγου για τα ζητήματα της πόλης.
3. Συμπεριφορές: Τα άτομα αλλάζουν τον τρόπο που σκέφτονται και νιώθουν. Παράδειγμα: Νέα άτομα της LGBT κοινότητας νιώθουν πιο αισιόδοξα για το μέλλον τους. Πολλές φορές, η αλλαγή στις συμπεριφορές είναι πρόδρομος της δράσης—ο δείκτης αυτοκτονιών στη νεολαία LGBT θα είναι χαμηλότερος—αλλά μπορεί, επίσης, να είναι ένα κοινωνικό καλό από μόνη της.
4. Δυνατότητες: Οι άνθρωποι βιώνουν αλλαγές στα πράγματα που μπορούν να έχουν και να κάνουν, όπως για παράδειγμα το κοινωνικό κεφάλαιο, η ηγεσία, οι δημιουργικές ικανότητες ή η συμμετοχή

του πολίτη. Παράδειγμα: Η μέθοδος των Ιδρυμάτων της Οικογένειας Orton «Heart & Soul» για τον κοινοτικό σχεδιασμό βοηθά στην καλλιέργεια νέων κοινοτικών συμπράξεων.

5. Δράση: Τα άτομα συμπεριφέρονται με έναν νέο τρόπο, όπως η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, οι δωρεές, ο εθελοντισμός, η ανάληψη κάποιας άλλης θετικής δράσης ή ο τερματισμός μιας επιβλαβούς δράσης. Παράδειγμα: Ο οργανισμός KHSIMA που χρηματοδοτείται από το OSF διενεργεί μια εκστρατεία που βασίζεται σε ιστορίες η οποία μπορεί να βοηθήσει τους δασκάλους να ενσωματώσουν στην αίθουσα διδασκαλίας μαθητές με διανοητικές αναπηρίες ή να παρακινήσει τους συμμαθητές τους να ενεργούν με περισσότερη ανοχή απέναντί τους.
6. Πολιτικές: Επιχειρήσεις, κυβερνήσεις ή άλλες οντότητες αλλάζουν τις πολιτικές, τις διαδικασίες ή τις πρακτικές τους –όλα στοιχεία που επηρεάζουν τι και πώς διατηρείται η αλλαγή. Παράδειγμα: Το Nation Inside διοργανώνει μια εκστρατεία που βασίζεται σε ιστορίες η οποία ασκεί πίεση για αλλαγές πολιτικής που θα μειώσουν τις «εξωφρενικές», όπως τις αποκαλούν μερικοί, τιμές των τηλεφωνικών κλήσεων μεταξύ των κρατούμενων και των αγαπημένων τους προσώπων.

Η πράξη της αφήγησης της ιστορίας ενός ατόμου μπορεί, επίσης, να είναι μια μορφή ενδυνάμωσης –ένας τρόπος επανάκτησης της φωνής, της αίσθησης ταυτότητας ενός ατόμου (The Freedom Story, 2018). Παρατηρώντας τη δυναμική της αφήγησης ιστοριών και έπειτα, της αποδοχής ιστοριών άλλων ατόμων ως αντάλλαγμα, οι άνθρωποι (μετανάστες, επιζήσαντες) μπόρεσαν να ανακτήσουν την αίσθηση της ταυτότητάς τους δίνοντας φωνή στο ανείπωτο.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΕΜΠΙΝΕΥΣΗΣ

- Ashoka Changemakers Fall, 2013. *A Changemaker's Eight-Step Guide to Storytelling. How to engage heads, hearts and Hands to Drive Change.* [pdf] Available at: <https://www.changemakers.com/sites/default/files/a_changemakers_guide_to_storytelling_12_10_13.pdf>.
- Baynham, M. and De Fina, A., 2016. Narrative an analysis in migrant and transnational contexts. In: Jones M., *Researching Multilingualism. Critical and ethnographic perspectives.* Routledge.
- Becker, G. 1997. *Disrupted lives: how people create meaning in a chaotic world.* Berkeley and Los Angeles, CA: University of California Press.
- Capacity Waterloo Region, 2013. *Stories Worth Telling - a guide to storytelling for non-profits.* [pdf] Available at: <<https://www.whistlerfoundation.com/media/40373/CWR-Storytelling-Manual-12-2013.pdf>>.
- De Fina, A. and Tseng, A., 2017. *Narrative in the study of migrants.* [online] Available at: <<https://www.researchgate.net/publication/316088359>>.
- Goodman, A., 2013. Stories are what we're waiting for. In: VanDeCarr, P., 2013. *Storytelling and Social Change: A Strategy for Grantmakers*, p.7. [pdf] Available at: <<https://workingnarratives.org/wp-content/uploads/2013/08/Story-Guide.pdf>>.
- Jarvis, P., 2019. *The 5 common elements of good storytelling. Everything can be a story – you've just got to tell it.* [online] Available at: <<https://www.inc.com/paul-jarvis/the-5-common-elements-of-good-storytelling.html>>.
- Linde, C., 1993. *Life stories: The creation of coherence.* New York: Oxford University Press.
- McKillop, C., 2005. *Storytelling grows up: using storytelling as a reflective tool in higher education.* The Robert Gordon University. [pdf] Available at: <https://www.researchgate.net/profile/Chris_McKillop/publication/241745262_Storytelling_grows_up_Using_storytelling_as_a_reflective_tool_in_higher_education/links/5540e5ab0cf23222730c88e.pdf>.

- Mecozzi, V., 2019. *Storytelling for Impact*. [online] Available at: <<https://scaleupnation.com/2019/05/13/storytelling-for-impact/>>.
- Northern California Grantmakers, 2019. *Demonstrating Impact: A Guide for Storytelling*. [online] Available at: <https://ncg.org/sites/default/files/resources/NCG_StoryGuide_FCF.pdf>.
- Schiffrin, D., De Fina, A. and Nylund, A., 2010. *Telling stories: language, narrative, and social life*. Washington, DC: Georgetown University Press.
- The Freedom Story, 2018. *Storytelling as empowerment*. [online] Available at: <<https://thefreedomstory.org/storytelling-as-empowerment/>>.
- VanDeCarr, P., 2013. *Storytelling and Social Change: A Strategy for Grantmakers*. [pdf] Available at: <<https://workingnarratives.org/wp-content/uploads/2013/08/Story-Guide.pdf>>.

2. Ενότητα II: Αφήγηση με πρόσφυγες

Εισαγωγή

«Πολλές ιστορίες έχουν σημασία. Οι ιστορίες έχουν χρησιμοποιηθεί για να εκδιώξουν και να δυσφημήσουν. Μπορούν, όμως, οι ιστορίες να χρησιμοποιηθούν και για να ενδυναμώσουν και να εξανθρωπίσουν. Οι ιστορίες μπορούν να συντρίψουν την αξιοπρέπεια ενός λαού. Μπορούν, όμως, και να αποκαταστήσουν αυτή την συντετριμμένη αξιοπρέπεια.»

Chimamanda Ngozi Adichie

Η αφήγηση ιστοριών είναι κάτι που το μοιραζόμαστε με όλη την ανθρωπότητα σε όλο τον κόσμο. Σε οποιοδήποτε πολιτισμικό πλαίσιο, αφηγούμαστε ιστορίες συνειδητά ή ασυνειδητά για να μοιραστούμε εμπειρίες, να αναζητήσουμε συμβουλές, να μεταδώσουμε γνώσεις και αξίες.

Η αφήγηση είναι μια δημοκρατική μέθοδος: οποιοσδήποτε μοιραστεί μια εμπειρία είναι αφηγητής. Αυτό συνεπάγεται ότι ο αφηγητής είναι πρόθυμος να εκθέσει τον εαυτό του με την κοινοποίηση προσωπικών συναισθημάτων, αξιών και απόψεων που βασίζονται στα διδάγματα που πήρε από την εμπειρία που αφηγείται. Η αφήγηση βοηθά τους ανθρώπους να αποδομήσουν, να ταξινομήσουν και να δώσουν νέα νοήματα σε καταστάσεις της ζωής τους, ενισχύοντας ταυτόχρονα τον αφηγητή να αναπτύξει αυτοσεβασμό και να έχει τον έλεγχο όταν μοιράζεται την ιστορία.

Συνεπάγεται, επίσης, την παρουσία ενός ακροατή ή ενός ακροατηρίου, το οποίο πρέπει να είναι πρόθυμο να συμμετέχει ενεργά στη συζήτηση για να εισπράξει την ιστορία του αφηγητή με ενσυναίσθηση, αποδοχή και κατανόηση. Όταν ο δέκτης ακούει μια ιστορία, διαδραματίζει έναν ενεργό ρόλο στη διαδικασία επικοινωνίας, καθώς σχηματίζει στο μυαλό του εικόνες της ίδιας της ιστορίας βασισμένος στις δικές του προσωπικές εμπειρίες. Με αυτό τον τρόπο, οι ακροατές αποτελούν μέρος της συνδημιουργίας της ιστορίας βρίσκοντας συνδέσεις με τις δικές τους εμπειρίες ζωής και σκεπτόμενοι πώς θα συμπεριφέρονταν ή πώς θα αντιδρούσαν για να επιλύσουν την κατάσταση που επεξηγείται στην ιστορία.

Αυτή η προσέγγιση είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε διαπολιτισμικά περιβάλλοντα επειδή βοηθά να γίνουν αντιληπτές διαφορετικές οπτικές, κτίζοντας με αυτό τον τρόπο γέφυρες μέσω της εξωτερίκευσης κοινών αξιών πέρα από τον χρόνο και τον χώρο.

«Η αφήγηση μπορεί να βοηθήσει τους μετανάστες να ανακτήσουν μια σύνδεση με την κληρονομιά και την ταυτότητά τους, χρησιμοποιώντας τις ιστορίες ως φορείς πολιτισμικών και ιστορικών γνώσεων και για την εξάσκηση ικανοτήτων ακρόασης και ομιλίας που θα συμβάλουν στην διαπολιτισμική επικοινωνία και ενσωμάτωση κτίζοντας γέφυρες μεταξύ των ανθρώπων. Η αφήγηση μπορεί να είναι ένα εργαλείο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και υποστήριξης της ψυχικής υγείας, καθώς και ένας μηχανισμός κοινοτικής ανάπτυξης. Με το να εισέλθουν και να εξερευνήσουν τις δικές τους εσωτερικές αφηγήσεις, οι άνθρωποι μπορούν σωματικά και διανοητικά να εξασκήσουν βασικές έννοιες της ενσυναίσθησης, της συνεργασίας, των ηγετικών ικανοτήτων και της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων.»

Όταν η αφηγηματική πρακτική γίνεται ορατή, που σημαίνει ότι γίνεται σκόπιμα, οι άνθρωποι μπορεί στην πρώτη προσέγγιση να αντιδράσουν διαφορετικά, ειδικά αν η αφηγηματική τεχνική εφαρμόζεται σε προσωπικές ιστορίες ζωής και ακόμη περισσότερο αν αυτές οι ιστορίες έχουν να κάνουν με απώλεια, βία, τραύματα και κινδύνους.

Η διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD) είναι μια διαταραχή άγχους την οποία αναπτύσσουν κάποιοι άνθρωποι που βλέπουν ή υφίστανται ένα γεγονός που έχει προκαλέσει ή απειλήσει να προκαλέσει σοβαρή βλάβη ή θάνατο. Πολλοί πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο μπορεί να υποφέρουν από PTSD.

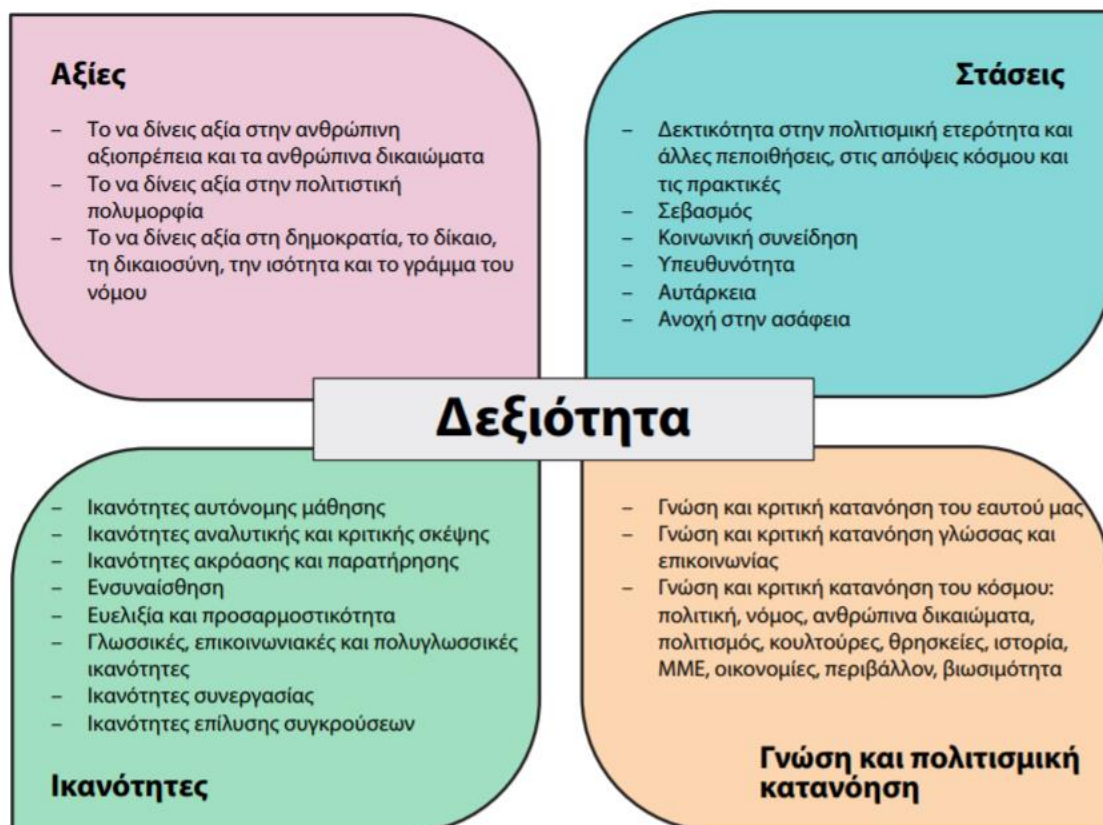
Όταν οι εκπαιδευτές αναπτύσσουν προγράμματα αφήγησης πρέπει να δίνουν προσοχή στις ατομικές συμπεριφορές και στη γλώσσα του σώματος των συμμετεχόντων για να αξιολογήσουν σε ποιο βαθμό νιώθουν άνετα να εκθέσουν τον εαυτό τους.

Οι εκπαιδευτές μπορούν να επιλέξουν και να προσαρμόσουν τις μεθόδους αφήγησης σύμφωνα με το στυλ συντονισμού που εφαρμόζουν από ένα ευρύ φάσμα πόρων που είναι διαθέσιμοι στο διαδίκτυο. Στη διαδικασία προσδιορισμού της μεθόδου, είναι σημαντικό να δώσουν προσοχή στο πολιτισμικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων. Η γλώσσα του σώματος, η πολιτισμική έκφραση και το πώς οι συμμετέχοντες σχετίζονται μεταξύ τους είναι επίσης συναφή στοιχεία που πρέπει να αξιολογηθούν κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, προκειμένου να παρακολουθείται η δυναμική της ομάδας.

Δεξιότητες

Από την οπτική του εκπαιδευτή, οι ιστορίες βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων.

Το πλαίσιο "[Ζώντας μαζί ως ίσοι σε πολιτισμικά ποικιλόμορφες δημοκρατικές κοινωνίες](#)" εντοπίζει 20 θεμελιώδεις δεξιότητες που χρειάζεται κανείς για να ζήσει στις σύγχρονες κοινωνίες, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω. Πολλά από αυτά τα πλεονεκτήματα σχετίζονται με τις ανάγκες των προσφύγων, όταν αγωνίζονται να καθιερώσουν μια νέα ζωή σε μια ξένη κοινωνία αφού έχουν ξεριζωθεί και εκτοπιστεί από τις χώρες καταγωγής τους με τη βία.

Αξίες

Το να δίνεις αξία στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα· Το να δίνεις αξία στην πολιτιστική πολυμορφία· Το να δίνεις αξία στη δημοκρατία, το δίκαιο, τη δικαιοσύνη, την ισότητα και το γράμμα του νόμου

- η αφήγηση και η ακρόαση των προσωπικών ιστοριών των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων ενδυναμώνει τις πεποιθήσεις που οδηγούν τις ατομικές πράξεις προς τη θετική επιβεβαίωση της πολιτισμικής πολυμορφίας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η αφήγηση προσφέρει υποστήριξη στους πρόσφυγες και στους αιτούντες άσυλο για να σχηματίσουν ένα πλαίσιο στο οποίο μπορούν να δώσουν νέα νοήματα στις αξίες τους στην κοινωνία υποδοχής.

Στάσεις

Δεκτικότητα στην πολιτισμική ετερότητα και άλλες πεποιθήσεις, στις απόψεις κόσμου και τις πρακτικές· Σεβασμός· Κοινωνική συνείδηση· Υπευθυνότητα· Αυτάρκεια· Ανοχή στην ασάφεια

- Δουλεύοντας σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες βιώνουν την έννοια της πολιτισμικής σχετικότητας και εκτίθενται σε πραγματικότητες οι οποίες μπορεί να απέχουν από τις δικές τους εμπειρίες ζωής.

Ικανότητες

Ικανότητες αυτόνομης μάθησης· Ικανότητες αναλυτικής και κριτικής σκέψης· Ικανότητες ακρόασης και παρατήρησης· Ενσυναίσθηση· Ευελιξία και προσαρμοστικότητα· Γλωσσικές, επικοινωνιακές και πολυγλωσσικές ικανότητες· Ικανότητες συνεργασίας· Ικανότητες επίλυσης συγκρούσεων

- Με το να εισέλθουν και να εξερευνήσουν τις δικές τους εσωτερικές αφηγήσεις, οι άνθρωποι μπορούν σωματικά και διανοητικά να εξασκήσουν βασικές έννοιες της ενσυναίσθησης, της συνεργασίας, των ηγετικών ικανοτήτων και της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων

Γνώση και πολιτισμική κατανόηση

Γνώση και κριτική κατανόηση του εαυτού μας· Γνώση και κριτική κατανόησης γλώσσας και επικοινωνίας· Γνώση και κριτική κατανόηση του κόσμου: πολιτική, νόμος, ανθρώπινα δικαιώματα, πολιτισμός, κουλτούρες, θρησκείες, ιστορία, ΜΜΕ, οικονομίες, περιβάλλον, βιωσιμότητα

- Η σε βάθος αναζήτηση των δικών τους εμπειριών ζωής μπορεί να θεραπεύσει τις πληγές των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων διευρύνοντας την κατανόηση και, επομένως, την ικανότητά τους να εξηγήσουν τις τοπικές και παγκόσμιες πολιτικές και κοινωνικές διασυνδέσεις που άλλαξαν τη ζωή τους.

Εκδήλωση ενδιαφέροντος: γιατί μπορεί η αφήγηση να αλλάξει τη ζωή σας;

Αν χρειαστεί να δώσετε στους αιτούντες άσυλο καλούς λόγους για τους οποίους θα μπορούσαν να συμμετέχουν στην κατάρτιση, μπορείτε να τους πείτε ότι χάρη στο μάθημα μπορούν να βελτιώσουν τις γλωσσικές τους ικανότητες και να προετοιμάσουν τον εαυτό τους για τη συνέντευξη με την επιτροπή μετανάστευσης.

Δημιουργώντας το σωστό περιβάλλον μάθησης

Όταν δημιουργείτε το σωστό περιβάλλον, είναι σημαντικό να λάβετε υπόψη τα εξής βασικά στοιχεία για να εμπνεύσετε εμπιστοσύνη και δεκτικότητα:

- **Λάβετε υπόψη τις πολιτισμικές και τις εθνικές ταυτότητες:** Όταν προετοιμάζετε τη συνάντηση κατάρτισης για την αφήγηση με αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, είναι επωφελές να συλλέξετε πληροφορίες εκ των προτέρων για το προφίλ των συμμετεχόντων. Η χώρα καταγωγής, το γλωσσικό επίπεδο και πιθανότατα οι προσωπικές ιστορίες των συμμετεχόντων αποτελούν θεμελιώδεις πληροφορίες για να προσαρμόσετε τις μεθόδους σύμφωνα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Σε περίπτωση που είναι διαθέσιμες οι εθνικότητες των συμμετεχόντων, θα ήταν σημαντικό να ανανεώσετε τις γνώσεις σας σχετικά με τα κύρια πολιτισμικά, ιστορικά και οικονομικά γεγονότα αυτών των χωρών καταγωγής.
- **Η δυναμική της ομάδας:** Η κοινωνική διάσταση μιας ομάδας που πρόκειται να συμμετέχει σε δραστηριότητες αφήγησης είναι καίριας σημασίας. Η εμπιστοσύνη και η εχεμύθεια είναι απαραίτητες προϋποθέσεις προκειμένου οι άνθρωποι να ανοιχτούν σε άλλους, να τολμήσουν να μιλήσουν μπροστά σε άλλους. Για τους πρόσφυγες είναι ακόμα πιο σημαντικό, αφού κουβαλούν το επιπρόσθετο φορτίο του ότι αισθάνονται ξένοι προς τις κουλτούρες μας σε ότι αφορά τον τρόπο που μιλούμε και αλληλεπιδρούμε και τον τρόπο που μαθαίνουμε, αλλά και μέσω του άγχους που έχουν βιώσει το οποίο μπορεί να έχει προκαλέσει τραύματα. Κρατήστε τις δυναμικές της ομάδας υπό έλεγχο: κάποιιοι άνθρωποι είναι πρόθυμοι να μιλήσουν, ενώ άλλοι όχι. Κάποιοι άνθρωποι είναι καλοί ακροατές, ενώ άλλοι όχι. Ζητήματα που έχουν να κάνουν με τον σεβασμό του προσωπικού χώρου και των εμπειριών των άλλων μπορούν να οδηγήσουν σε παρεξηγήσεις και συγκρούσεις.
- **Να είστε συμπεριληπτικοί:** βεβαιωθείτε ότι κατά τη διάρκεια όλων των συναντήσεων κανείς δεν παραμερίζεται και δεν υπόκειται σε διακρίσεις λόγω της ιστορίας του, όλοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εκφραστούν. Προσέξτε ότι οι μέθοδοι που προϋποθέτουν σωματική επαφή μπορεί να μην είναι κατάλληλες για κάποιες κουλτούρες, ειδικά για τις γυναίκες. Αυτό το στοιχείο μπορεί να αποτρέψει τη συμμετοχή των ατόμων στις ομαδικές δραστηριότητες.
- **Παιχνιδιάρικο και συναρπαστικό:** η διασκέδαση και η απόλαυση των συναντήσεων πυροδοτεί οικειότητα και δεκτικότητα στους ανθρώπους. Μην διστάσετε να χρησιμοποιήσετε μεθόδους που κάνουν τους ανθρώπους να γελούν!
- **Στοργικό και υποστηρικτικό:** όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, οι προσωπικές ιστορίες ζωής μπορούν να επαναφέρουν ισχυρά συναισθήματα και πόνο. Οι αξιολογήσεις με το σύνολο της ομάδας είναι ιδιαίτερα σημαντικές για να δίνεται χώρος στους συμμετέχοντες να εκφράζουν τα συναισθήματά τους μετά από μια δραστηριότητα. Η συζήτηση εκτονώνει τις εντάσεις όταν λαμβάνει χώρα σε ένα μη επικριτικό περιβάλλον.
- **Συμμετοχικό και δημοκρατικό:** Η μη τυπική εκπαίδευση «αφορά σε οποιοδήποτε πρόγραμμα προσωπικής και κοινωνικής εκπαίδευσης που καταρτίζεται βάσει σχεδιασμού και απευθύνεται σε συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων προκειμένου να βελτιώσει το εύρος των δεξιοτήτων και των προσόντων τους, πέρα από το τυπικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Είναι εξ ορισμού μια εθελοντική, προσβάσιμη στον καθένα, οργανωμένη διαδικασία με εκπαιδευτικούς στόχους, συμμετοχική και μαθητοκεντρική, σχετική με την εκμάθηση δεξιοτήτων χρήσιμων στην καθημερινή ζωή, σχεδιασμένη έτσι ώστε να περιλαμβάνει τόσο την ατομική όσο και την ομαδική μάθηση με μια συλλογική προσέγγιση, ολιστική και προσανατολισμένη στη διαδικασία και βασισμένη στην εμπειρία και στη δράση με αφετηρία τις ανάγκες των συμμετεχόντων». Από το COMPASS, εγχειρίδιο εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- **Τοποθεσία:** θα ήταν προτιμότερο να κρατήσετε τον χώρο των συναντήσεων σταθερό. Η αίθουσα δεν πρέπει να είναι υπερβολικά μεγάλη γιατί τότε τα άτομα μπορεί να διασκορπιστούν. Ψάξτε για ένα

ήσυχος και άνετος χώρος για τις αρχικές συναντήσεις της ομάδας σας. Αν η ομάδα σας είναι πολύ συνεκτική, τότε το περιβάλλον των συναντήσεων είναι λιγότερο σημαντικό. Το να ανοιχτεί κανείς προς την αφήγηση είναι μια διαδικασία που παίρνει χρόνο. Για να την υποστηρίξετε, είναι βοηθητικό να πραγματοποιείτε τακτικές αντί μεμονωμένες συναντήσεις. Η αίσθηση της αξιοπιστίας συντρίβεται στις ζωές των προσφύγων και την έχουν ανάγκη. Επίσης, η δομή των συναντήσεων αφήγησης πρέπει να οργανώνεται μέσα από απλά και επαναλαμβανόμενα τελετουργικά για να δημιουργείται στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες η αίσθηση της ηρεμίας και της χαλάρωσης.

- **Μέγεθος ομάδας:** η καταλληλότερη σύνθεση της ομάδας είναι μεταξύ 5 και 12 συμμετεχόντων.

Συντονισμός

Να είστε έτοιμοι να φανερώσετε την ευαισθησία σας και να μοιραστείτε τα συναισθήματά σας καθώς καθοδηγείτε τις συναντήσεις. Η αφήγηση έχει να κάνει με το να «νιώσετε» τους άλλους. Όταν λέτε στους συμμετέχοντες ότι θέλετε να αφηγηθείτε ιστορίες μαζί τους, κάποιος ίσως να ενθουσιαστεί, ενώ άλλοι μπορεί να μην νιώσουν άνετα. Μπορεί να μην είναι σε θέση να εκφραστούν στη γλώσσα της χώρας υποδοχής· μπορεί να έχουν έλλειψη φαντασίας ή να πιστεύουν ότι δεν έχουν κάτι ενδιαφέρον να αφηγηθούν. Για να αποφύγετε αυτή την εξέλιξη:

- Δεν χρειάζεται να εξηγήσετε απαραίτητα τι είναι η αφήγηση· μπορεί να μπερδέψει τα άτομα και να τους εμποδίσει να εκφραστούν φυσικά.
- Καθιερώστε μια σειρά βημάτων που μπορούν να επαναλαμβάνονται σε κάθε συνάντηση, για να βοηθήσετε τα άτομα να ανοιχτούν και να μιλήσουν ελεύθερα, απευθυνόμενοι σε διαφορετικές αισθήσεις και δεξιότητες.

Εμβαθύνετε για να βρείτε τρόπους με τους οποίους το πρόγραμμα είναι εφαρμόσιμο στην καθημερινή τους ζωή και στους καθημερινούς τους αγώνες.

Πολύ συχνά το φορτίο της αλλαγής βαραίνει τα νέα άτομα. Για τη νεολαία, όμως, και ειδικά για την περιθωριοποιημένη νεολαία, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος να καλλιεργηθούν ελπίδες και να ξεκλειδωθεί μια αλλαγή στον εσωτερικό κόσμο ενός ατόμου για να υπονομευθεί αυτή η εύθραυστη ανάπτυξη μόλις μπουν ξανά στο παιχνίδι η καθημερινή ρουτίνα και τα κατεστημένα συστήματα που βρίσκονται γύρω τους. Μπορεί και πρέπει να γίνεται πιο δημιουργική σκέψη και αξιολόγηση αναγκών για να διασφαλίζεται ότι μετά την ολοκλήρωση ενός εργαστηρίου ή κατάρτισης, η νεολαία έχει τα εφόδια να ελέγξει το κοινωνικό της δίκτυο και να εντοπίσει και να εκφράσει τις ανάγκες της στο άμεσο οικοσύστημά της.

Οι σωματικές ασκήσεις είναι κατάλληλες για να χαλαρώσει κανείς πριν την αφήγηση. Ωστόσο, οι σωματικές ασκήσεις δεν εκτιμώνται σε κάθε πολιτισμό, ιδιαίτερα όσον αφορά τις γυναίκες. Επομένως, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει πρώτα να εξοικειωθούν με την ιδέα της συμμετοχής σε τέτοιου είδους δραστηριότητες. Αν ξεκινήσετε με πιο ήπιες ασκήσεις που δεν απαιτούν υπερβολική αυτοέκθεση και αυτή αποδειχθεί μια θετική εμπειρία για τους συμμετέχοντες, θα είστε σε θέση να εφαρμόσετε σταδιακά μεθόδους που είναι πιο εξωστρεφής.

Οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα επικεντρώνονται στο να είναι εύκολα προσβάσιμες και διασκεδαστικές, βασισμένες στην βαθιά πεποίθηση ότι το να γελάει κανείς μαζί με άλλους ανθρώπους είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους για να ανοιχτούν ο ένας στον άλλο. Η διασκέδαση μαζί με άλλους ανθρώπους, καθιστά τα άτομα πιο δεκτικά στο να κάνουν περισσότερα πράγματα και να διασκεδάσουν περισσότερο.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΕΜΠΙΝΕΥΣΗΣ

- [Listen- Learning from intercultural storytelling](#)
- [The power of storytelling](#)
- “Call of Story” website's “Why Tell Stories” pages at <http://www.callofstory.org/en/storytelling/whytell.asp>

3. Ενότητα III: Πώς να δημιουργήσετε την τέλεια ιστορία

Εισαγωγή

Η αφήγηση συνεπάγεται μια αμφίδρομη αλληλεπίδραση μεταξύ του αφηγητή και ενός ή περισσότερων ακροατών.¹ Μπορεί να πάρει διαφορετικές μορφές, η ιστορία μπορεί να ειπωθεί μέσω γραπτής έκφρασης, προφορικής απόδοσης, ψηφιακά ή μέσα από κολλάζ εικόνων.

Οι ιστορίες είναι ισχυρά εργαλεία που έχουν τη δυνατότητα να συνδέονται με τους ανθρώπους σε ένα συναισθηματικό επίπεδο. Αυτό το χαρακτηριστικό γνώρισμα αντιπροσωπεύει τη συνάφεια του εργαλείου αυτού με τη διαδικασία της κινητοποίησης των προσφύγων και των μεταναστών να μοιραστούν τις ιστορίες τους για να υποστηρίξουν την ενσωμάτωσή τους.

Οι άνθρωποι που αφηγούνται τις ιστορίες της ζωής τους μοιράζονται τις προηγούμενες τους εμπειρίες, γεγονότα της ζωής τους, καταστάσεις ή προκλήσεις που αντιμετώπισαν και ο σκοπός τους είναι να μεταδώσουν στο ακροατήριο τα ίδια συναισθήματα – να δημιουργήσουν μια σύνδεση.

Για να είναι αποτελεσματική αυτή η αμφίδρομη αλληλεπίδραση, είναι ζωτικής σημασίας να παρουσιαστούν στους αφηγητές οι βασικές μέθοδοι και οι αρχές της αφήγησης, καθώς και οι τρόποι ή τα κανάλια μετάδοσης της ιστορίας, της παρουσιάσής της στο ακροατήριο με όσο το δυνατόν πιο συναφή και ενδιαφέρον τρόπο.

Παρόλο που η αφήγηση μιας πραγματικής ιστορίας μπορεί να είναι πραγματικά καθαρτήρια, είναι σημαντικό ο αφηγητής να νιώθει άνετα όταν αφηγείται μια προσωπική ιστορία.²

Πώς να δομήσετε την ιστορία;

Οι ιστορίες έχουν συνήθως μια αρχή, μια μέση και ένα τέλος και αυτό καθιστά εύκολο τον διαχωρισμό ενός σεναρίου σε τρία μέρη ή «πράξεις».

Στην **αρχή** παρουσιάζεται συνήθως ο χαρακτήρας στον κανονικό του κόσμο. Θα μπορούσε να είναι κάτι εντελώς φυσιολογικό, όπως το να κάθεται στον καναπέ βλέποντας τηλεόραση. Μετά, όμως, κάτι πρέπει να συμβεί. Πρέπει να εμφανιστεί κάποιο πρόβλημα ή πρέπει να τεθεί ένας στόχος για να κινηθεί την ιστορία προς τα μπρος και να ωθήσει τον χαρακτήρα σε δράση.

Στη **μέση** ο χαρακτήρας πρέπει να προσπαθήσει να λύσει το πρόβλημα και/ή να επιτύχει τον στόχο που βρίσκεται μπροστά του. Ωστόσο, θα συναντήσει προκλήσεις και εμπόδια στην πορεία του.

Μέχρι να φτάσει στο **τέλος**, ο χαρακτήρας θα έχει λύσει το πρόβλημα ή θα έχει επιτύχει τον στόχο του. Αποκτά συνήθως νέες ικανότητες ή παίρνει ένα «δίδαγμα ζωής» στην πορεία. Λύνονται όλα, αλλά ο κανονικός κόσμος δεν είναι ακριβώς ίδιος μετά το ταξίδι του. Είναι διαφορετικός λόγω της αλλαγής που έχει συμβεί στον εσωτερικό ή εξωτερικό του κόσμο.³

¹ What Is Storytelling?, διαθέσιμο στο: <https://storynet.org/what-is-storytelling/> (Πρόσβαση: 17 Σεπτεμβρίου 2019)

² Sheherazade project, διαθέσιμο στο: <http://www.sheherazade.eu/en/> (Πρόσβαση: 17 Σεπτεμβρίου 2019)

³ Beginning, middle and end, διαθέσιμο στο: <https://www.acmi.net.au/education/online-learning/film-it/screenwriting/structuring-screenplays/> (Accessed 17 Σεπτεμβρίου 2019)

Οι ιστορίες μπορούν να έχουν πολλά σχήματα και μορφές. Κάποιες ιστορίες τις διαβάζουμε, κάποιες τις παρακολουθούμε και άλλες τις ακούμε. Το μέσο αφήγησης της ιστορίας που θα επιλέξει κανείς εξαρτάται από το είδος της ιστορίας αλλά και από τους πόρους που διαθέτει, όπως χρόνο και χρήματα.

Διάφοροι τρόποι αφήγησης μιας ιστορίας

- Μια γραπτή ιστορία λέγεται μέσα από άρθρα, αναρτήσεις ιστολογίων ή βιβλία. Αυτές οι ιστορίες αποτελούνται κυρίως από κείμενο και μπορεί να περιλαμβάνουν κάποιες εικόνες. Οι γραπτές ιστορίες είναι μακράν η πιο οικονομικά προσιτή και εφικτή μέθοδος αφήγησης αφού απαιτεί απλώς έναν δωρεάν επεξεργαστή κειμένου ή ένα στυλό και χαρτί.
- Μια προφορική ιστορία λέγεται αυτοπροσώπως, όπως μια παρουσίαση, μια παρλάτα ή ένα πάνελ. Λόγω της «ζωντανής», ανεπεξέργαστης φύσης τους, οι προφορικές ιστορίες απαιτούν συνήθως περισσότερη εξάσκηση και ικανότητα για να μεταδοθούν μηνύματα και να προκληθούν συναισθήματα στους άλλους.
- Μια ηχητική ιστορία λέγεται προφορικά αλλά ηχογραφείται – αυτό είναι που τη διαχωρίζει από την προφορική ιστορία. Οι ηχητικές ιστορίες πραγματοποιούνται συνήθως σε μορφή podcast και, με τη σημερινή τεχνολογία, το να δημιουργήσει κανείς μια ηχητική ιστορία είναι πιο προσιτό οικονομικά από ποτέ.
- Μια ψηφιακή ιστορία λέγεται μέσα από μια ποικιλία μέσων, όπως το βίντεο, το animation, οι διαδραστικές ιστορίες ή ακόμα και τα παιχνίδια. Αυτή η επιλογή είναι μακράν η πιο αποτελεσματική για συναισθηματικά ηχηρές ιστορίες αλλά και για ζωντανές, οπτικές ιστορίες.⁴

Ψηφιακή αφήγηση

Οι διάφοροι τρόποι αφήγησης απαιτούν εφαρμογή διαφορετικών εργαλείων για τη δημιουργία και την κοινοποίηση των ιστοριών. Η παγκόσμια ψηφιοποίηση έχει φέρει νέες ευκαιρίες και σε αυτό το πεδίο. Η χρήση ψηφιακών εργαλείων στην αφήγηση δίνει τη δυνατότητα στους αφηγητές να δημιουργήσουν μια πιο αυθεντική και ανθεκτική εμπειρία. Οι ιστορίες που συνοδεύονται από οπτικοακουστικά στοιχεία σε ψηφιακή μορφή δεν είναι απλώς πιο ελκυστικές για το ακροατήριο, αλλά δίνουν, επίσης, στον αφηγητή τη δυνατότητα να παρουσιάσει και να στοχαστεί πάνω στις ιστορίες με έναν πιο ρεαλιστικό και οπτικό τρόπο. Δημιουργούν, επίσης, μια πιο έντονη και αποτελεσματική εμπειρία μάθησης.

Λόγοι εφαρμογής ψηφιακής αφήγησης⁵:

- Αναπτύσσει τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη
- Δίνεται μια ευκαιρία έκφρασης στους αφηγητές που είναι ντροπαλοί ή φοβούνται να μιλήσουν
- Ενισχύει τη φωνή του αφηγητή ώστε να μεταδώσει ένα πλούσιο, βαθύ και ισχυρό μήνυμα
- Βοηθά τον αφηγητή να εξερευνήσει το νόημα της δικής του εμπειρίας, να της δώσει αξία και να επικοινωνήσει αυτή την εμπειρία σε άλλους

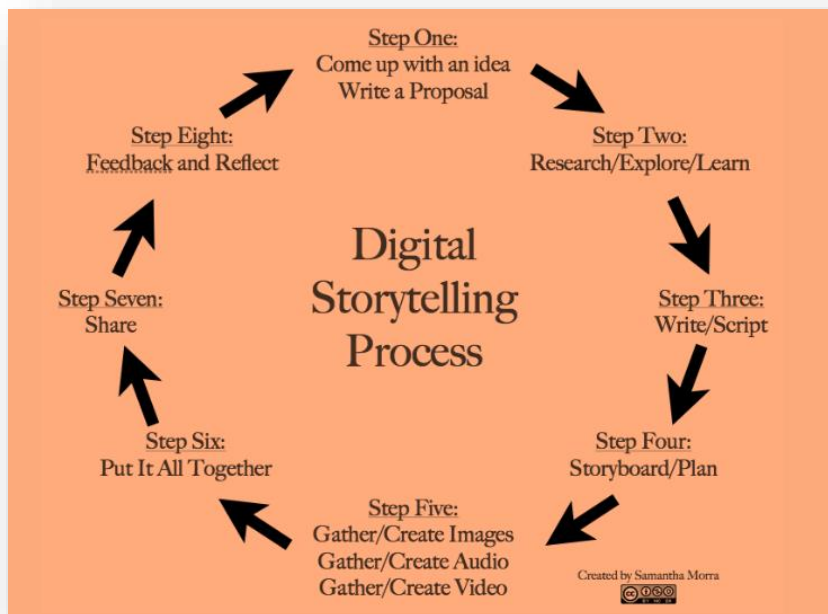
⁴ Storytelling, διαθέσιμο στο: <https://blog.hubspot.com/marketing/storytelling> (Πρόσβαση: 17 Σεπτεμβρίου 2019)

⁵ A list of the best free digital storytelling tools for teachers, διαθέσιμο στο: <https://www.wabisablearning.com/blog/a-list-of-the-best-free-digital-storytelling-tools-for-teachers> (Πρόσβαση 6 Νοεμβρίου 2019)

- Προωθεί τις έννοιες της δια βίου μάθησης και της ανεξάρτητης μάθησης
- Αναπτύσσει τις επικοινωνιακές δεξιότητες του αφηγητή
- Είναι μια αναστοχαστική διαδικασία που βοηθά τους αφηγητές να προβληματιστούν για τη μάθησή τους
- Καλλιεργεί την αίσθηση ατομικότητας του αφηγητή
- Δίνει, επίσης, μια ευκαιρία στον αφηγητή να πειραματιστεί με την αυτοεκπροσώπηση και να καθιερώσει την ταυτότητά του
- Οι αφηγητές που δημιουργούν ψηφιακές ιστορίες αναπτύσσουν επιδεξιότητα σε εφαρμογές πολυμέσων
- Βοηθά στην καλλιέργεια ενσυναίσθησης

Η χρήση δημιουργικών και πρόσφατων διαδικτυακών εργαλείων για την κοινοποίηση των ιστοριών προσφύγων και αιτούντων άσυλο μπορεί, επίσης, να συμβάλει στην πραγματική αλλαγή του κοινωνικού κλίματος, να υποστηρίξει την αμοιβαία κατανόηση και την ενσωμάτωση των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο στις τοπικές κοινότητες μέσα από την αφήγηση της πορείας τους προς τη χώρα υποδοχής, συνδυάζοντας ήχο, βίντεο και εικόνα σε ψηφιακή μορφή.

8 Βήματα για μια τέλεια ψηφιακή αφήγηση⁶

Διαδικασία Ψηφιακής Αφήγησης: Βήμα 1: Σκεφτείτε μια ιδέα. Γράψτε μια πρόταση → Βήμα 2: Ερευνήστε/Εξερευνήστε/Μάθετε → Βήμα 3: Γράψτε/Οργανώστε → Βήμα 4: Εικονογραφημένο σενάριο/Πλάνο → Βήμα 5: Συλλέξτε/Δημιουργήστε εικόνες. Συλλέξτε/Δημιουργήστε ήχο. Συλλέξτε/Δημιουργήστε βίντεο → Βήμα 6: Συγκεντρώστε όλα τα στοιχεία → Βήμα 7: Μοιραστείτε → Βήμα 8: Ανατροφοδότηση και Αναστοχασμός.

⁶ 8 Steps to Great Digital Storytelling, διαθέσιμο στο: <https://edtechteacher.org/8-steps-to-great-digital-storytelling-from-samantha-on-edudemic/> (Πρόσβαση: 6 Νοεμβρίου 2019)

Εργαλεία και πόροι για τη δημιουργία μιας ψηφιακής ιστορίας

Τα εργαλεία και οι πόροι που θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία και την κοινοποίηση μιας ψηφιακής ιστορίας πρέπει να επιλεγθούν λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της ιστορίας και γνωρίζοντας, επίσης, τις ανάγκες και τις προσδοκίες του ακροατηρίου. Επομένως, είναι καίριας σημασίας να έχει κανείς επίγνωση των διαφόρων διαδικτυακών εργαλείων που είναι διαθέσιμα για τη δημιουργία ψηφιακών ιστοριών. Υπάρχει ήδη ένας τεράστιος αριθμός διαθέσιμων εργαλείων και πόρων.

Δωρεάν οπτικοακουστικές εφαρμογές κατάλληλες για αρχάριους

STELLER

Αυτή είναι μια δωρεάν εφαρμογή αφήγησης που επιτρέπει στον χρήστη να δημιουργήσει ιστορίες με φωτογραφίες και βίντεο δίνοντας έμφαση στον σχεδιασμό. Το Steller εστιάζει στην αφήγηση μιας ιστορίας μέσω εικόνων και κειμένου. Οι απλές, αλλά δομημένες επιλογές διάταξης επιτρέπουν ακόμα και σε έναν αρχάριο να παραγάγει δουλειά επαγγελματικών προδιαγραφών. Με τη δημιουργία μιας ιστορίας στο Steller, μπορεί κανείς να προσελκύσει καλύτερα το ενδιαφέρον του αναγνώστη στο πραγματικό μήνυμα της ιστορίας. Οι άνθρωποι έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν μια εμπειρία που θα μείνει χαραγμένη στο μυαλό των ανθρώπων. Δίνει την ευκαιρία να παραχθούν αναμνήσεις.

ADOBE SPARK PAGE

Το Adobe Spark Page είναι ένας δωρεάν διαδικτυακός κατασκευαστής ιστοσελίδων. Δεν χρειάζονται ικανότητες προγραμματισμού ή σχεδιασμού. Οι χρήστες μπορούν να δημιουργήσουν όμορφες διαδικτυακές ιστορίες χρησιμοποιώντας βίντεο, εικόνες και κείμενο. Τα διαθέσιμα πρότυπα και επιλογές διάταξης είναι πολύ σύγχρονα και σχεδιασμένα για να παρουσιάζουν τη δουλειά με έναν κομψό και ελκυστικό τρόπο, εστιάζοντας στο οπτικό περιεχόμενο. Ο συνδυασμός της εύκολης χρήσης, της ευρηματικής λειτουργικότητας και των πραγματικά επαγγελματικών αποτελεσμάτων τού δίνουν τη δυνατότητα να βοηθήσουν πολύ περισσότερους ανθρώπους από το Photoshop.

WeVIDEO

Το WeVideo έχει αναπτυχθεί για τη δημιουργία απίθανων βίντεο που εμπνέουν και πάνω απ' όλα κινητοποιούν. «Το WeVideo έχει βαθιές ρίζες στην εκπαίδευση και πιστεύει ότι η δημιουργικότητα καθοδηγείται από την καρδιά και το μυαλό των ανθρώπων, όχι από την πολύπλοκη τεχνολογία».

POPPLET

Το Popplet, μια εφαρμογή για iPad και διαδίκτυο, είναι ένα εργαλείο για την αποθήκευση και οργάνωση ιδεών. Οι χρήστες μπορούν, για παράδειγμα, να χρησιμοποιούν το Popplet και για μάθηση. Αν χρησιμοποιηθεί ως νοητικός χάρτης, βοηθά τους χρήστες να σκεφτούν

και να μάθουν οπτικά. Οι χρήστες μπορούν να αποθηκεύσουν γεγονότα, σκέψεις και εικόνες για να δομήσουν τις ιστορίες τους.

SOCK PUPPETS

Αυτή είναι μια εφαρμογή που δίνει στους χρήστες την ευκαιρία να δημιουργήσουν τα δικά τους κινούμενα σχέδια και να τα κοινοποιήσουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή απλώς να τα αποθηκεύσουν και να τα αναπαραγάγουν. Είναι ένας διασκεδαστικός τρόπος να πει κανείς μια ιστορία.

STORYBIRD

Το Storybird δεν προσφέρει μόνο απλά εργαλεία για τη δημιουργία βιβλίων μέσα σε λίγα λεπτά, αλλά επιτρέπει και την ανακάλυψη μιας ατέλειωτης βιβλιοθήκης δωρεάν βιβλίων, εικονογραφημένων και ποιητικών βιβλίων. Το Storybird επιτρέπει στον καθένα να δημιουργήσει οπτικές ιστορίες μέσα σε δευτερόλεπτα. Η ιστοσελίδα αναφέρει ότι πρόκειται περισσότερο για μια κοινότητα αφήγησης παρά για μια εφαρμογή. Για αυτούς, περισσότερη σημασία έχει η δημιουργία ενός δημιουργικού κόσμου όπου μπορεί ο καθένας να αφηγείται τις ιστορίες του.

BOOKCREATOR

Το Book Creator είναι μια εφαρμογή δημιουργίας ενός ανοικτού βιβλίου που απελευθερώνει τη δημιουργικότητα. Επιτρέπει στους χρήστες να συνδυάζουν κείμενο, εικόνες, ήχος και βίντεο για να δημιουργήσουν: διαδραστικές ιστορίες, πορτφόλιο, ερευνητικά περιοδικά, βιβλία ποίησης, αναφορές, εγχειρίδια χρήσης, βιβλία παρουσίασης του εαυτού κλπ.⁷

MAPTIA

Ο σκοπός του Martia είναι να παρέχει μια πλατφόρμα για εκείνους που καταγράφουν και αποτυπώνουν τον κόσμο γύρω μας, συγκεντρώνοντάς τους για να δημιουργήσουν ένα μόνιμο αρχείο της ζωής στη Γη· έτσι ώστε οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο να μπορέσουν να βιώσουν τα πολιτισμικά και φυσικά θαύματα του πλανήτη μας, να νιώσουν πιο συνδεδεμένοι με τα σημαντικότερα ζητήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο κόσμος και να νιώσουν ενδυναμωμένοι για να δημιουργήσουν ένα καλύτερο μέλλον.

Εργαλεία και εφαρμογές για τη δημιουργία χρονολογιών, πλοκών και αφηγηματικών χαρτών

STORYMAP JS

Το StoryMapJS είναι ένα δωρεάν εργαλείο που βοηθά τους χρήστες να αφηγηθούν διαδικτυακά ιστορίες που τονίζουν τους χώρους μιας σειράς

⁷ 7 amazing storytelling tools for teachers and students, διαθέσιμο στο: <https://www.bookwidgets.com/blog/2018/04/learning-by-telling-stories-7-amazing-storytelling-tools-for-teachers-and-students> (Πρόσβαση 6 Νοεμβρίου 2019)

γεγονότων. Είναι ένα νέο εργαλείο, αλλά σταθερό στην ανάπτυξη περιβάλλοντος και διαθέτει ένα φιλικό προς τον χρήστη συγγραφικό εργαλείο.

TIMELINE JS

Timeline

Easy-to-make, beautiful timelines.

JS

Το TimelineJS είναι ένα εργαλείο λογισμικού ανοικτού κώδικα που δίνει τη δυνατότητα στον καθένα να δημιουργήσει οπτικά πλούσια, διαδραστικά χρονολόγια. Οι αρχάριοι μπορούν να δημιουργήσουν ένα χρονολόγιο χρησιμοποιώντας απλώς ένα υπολογιστικό φύλλο της Google, όπως αυτά που χρησιμοποιήσαμε για το πιο πάνω Χρονολόγιο. Οι ειδικοί μπορούν να εκμεταλλευτούν τις ικανότητές τους στο JSON για να δημιουργήσουν εγκαταστάσεις προσαρμοσμένων χαρακτηριστικών, διατηρώντας τη βασική λειτουργικότητα του TimelineJS.

STORYLINE JS

Storyline

Tell the story behind the numbers.

JS

Το Storyline είναι ένα εργαλείο λογισμικού ανοικτού κώδικα που δίνει τη δυνατότητα στον καθένα να δημιουργήσει ένα σχολιασμένο, διαδραστικό διάγραμμα. Για όσο το δυνατό μεγαλύτερη ευελιξία, η εφαρμογή περιλαμβάνει διάγραμμα, ετικέτες αξόνων και κάρτες. Η εφαρμογή αναμένει από τους χρήστες να συμπεριλάβουν ό,τι χρειάζεται εκτός του Storyline, όπως τίτλους, συμφραζόμενα, πιο συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά με τις πηγές δεδομένων και τους τίτλους.

MY MAPS

MY MAPS

Create and share custom maps with Google My Maps.

Επιτρέπει στους χρήστες να δημιουργήσουν χάρτες και να προσθέσουν μέρη για να αφηγηθούν την ιστορία τους. Οι χρήστες μπορούν να προσθέσουν, επίσης, κείμενα, φωτογραφίες, ατάκες και να αλλάξουν τον σχεδιασμό. Αυτό το εργαλείο επιτρέπει τη γρήγορη δημιουργία μιας ψηφιακής ιστορίας.

TIKI-TOKI

TIKI-TOKI

Το TIKI-TOKI είναι ένας διαδικτυακό λογισμικό κατασκευής χρονολογίου για τη δημιουργία διαδραστικών χρονολογίων που μπορούν να κοινοποιηθούν στο διαδίκτυο.

TIMESCAPE

TIMESCAPE

Το Timescape είναι μια πλατφόρμα αφήγησης που βασίζεται στους χάρτες. Δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να προσελκύσουν το ενδιαφέρον του παγκόσμιου κοινού για τη συλλογική δημιουργία και δημοσίευση διαδραστικών ιστοριών που βασίζονται σε χάρτες.

MAPBOX

Το MapBox επιτρέπει στους χρήστες να αναδείξουν τις συνδέσεις μεταξύ χώρων προσθέτοντας ένα σημάδι, μια γραμμή ή ένα πολύγωνο. Είναι φιλικό προς τον χρήστη και επιτρέπει τη δημιουργία γρήγορων ψηφιακών ιστοριών.⁸

Αυτή η ενότητα εξερευνά τη διαδικασία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα ομαδικό περιβάλλον για να προετοιμάσει τους συμμετέχοντες να ξεκινήσουν να δημιουργούν τις δικές τους ιστορίες. Στην ενότητα αυτή παρουσιάζουμε μια σειρά από ασκήσεις και δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, ακολουθούμενες από κάποιες τεχνικές δραστηριότητες που περιλάμβαναν στοιχεία όπως παιχνίδια λέξεων και τεχνικές για τη δημιουργία και την απομνημόνευση μιας ιστορίας.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ

- What Is Storytelling? : <https://storynet.org/what-is-storytelling/>
- Storytelling: <https://blog.hubspot.com/marketing/storytelling>
- Tangled Routes:
https://issuu.com/tangledroutes/docs/tangled_routes_storytelling_toolkit_5e4554d61be05c
- Sheherazade project: <http://www.sheherazade.eu/en/>
- Beginning, middle and end: <https://www.acmi.net.au/education/online-learning/film-it/screenwriting/structuring-screenplays/>
- Storytelling: <https://blog.hubspot.com/marketing/storytelling>
- Exercise 1: <https://www.khanacademy.org/humanities/hass-storytelling/storytelling-pixar-in-a-box/ah-piab-we-are-all-storytellers/a/activity-1>
- StoryRegions: Training Material “Storytelling to foster cooperation and inclusion” - https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/92a984e7-4638-4402-a9dc-656811381118/IO4_StoryRegions_Training%20material.pdf
- Resources for storytelling by Dr. Jenny Moran - https://www.heacademy.ac.uk/system/files/storytelling_0.pdf
- RifugiART: Audio Storytelling workshop with migrants - <https://echis.org/en/rifugiart-audio-storytelling-workshop-with-migrants/>
- A list of the best free digital storytelling tools for teachers - <https://www.wabisabilearning.com/blog/a-list-of-the-best-free-digital-storytelling-tools-for-teachers>
- 8 Steps to Great Digital Storytelling - <https://edtechteacher.org/8-steps-to-great-digital-storytelling-from-samantha-on-edudemic/>
- 7 amazing storytelling tools for teachers and students - <https://www.bookwidgets.com/blog/2018/04/learning-by-telling-stories-7-amazing-storytelling-tools-for-teachers-and-students>
- Hackastory tools - <https://tools.hackastory.com/category/mapping/>

⁸ Hackastory tools, διαθέσιμο στο: <https://tools.hackastory.com/category/mapping/> (Πρόσβαση 6 Νοεμβρίου 2019)

4. Ενότητα IV: Πώς να αφηγηθείτε τέλεια την ιστορία σας

Αφού δημιουργήσει την τέλεια ιστορία, ο αφηγητής πρέπει να πάει ένα βήμα παραπέρα και να προετοιμάσει τον εαυτό του για την τέλεια απόδοση. Αυτή η ενότητα παρουσιάζει τα κύρια χαρακτηριστικά μιας καλής ιστορίας και ενός καλού αφηγητή, που θα μπορέσει να κινήσει το ενδιαφέρον του ακροατηρίου και να έχει κάποια επίδραση στη συνολική κοινωνία. Πιο κάτω μπορείτε να βρείτε 5 συμβουλές για το πώς να αφηγηθείτε μια καλή ιστορία⁹:

1. Μιλήστε για μια πράξη:
 - Επικεντρωθείτε στις πραγματικές πράξεις και δραστηριότητες και στο πραγματικό μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε.
 - Περιγράψτε μια προσωπική (επιτυχημένη) δράση και εξηγήστε πώς μπορεί να συνδεθεί με τη ζωή του ακροατηρίου σας.
 - Αποφύγετε τις περιττές και υπερβολικές λεπτομέρειες.
2. Παρουσιάστε τον εαυτό σας:
 - Μιλήστε για τον εαυτό σας και για τις εμπειρίες σας.
 - Παρουσιάστε την πραγματική σας ιστορία που βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα.
 - Συζητήστε για τις δυσκολίες, τις αποτυχίες, τις επιτυχίες, τις χαρές και τις ανησυχίες σας.
3. Μεταδώστε αξίες:
 - Προωθήστε την ενσυναίσθηση και την ευαισθητοποίηση.
 - Μεταδώστε αξίες που μπορούν να επιδράσουν στις ζωές των ανθρώπων.
 - Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν συζητάτε αξίες με τις οποίες κάποιοι άνθρωποι ενδεχομένως δεν συμφωνούν ή δεν κατανοούν.
4. Δημιουργήστε μια κοινότητα:
 - Ενθαρρύνετε το ακροατήριό σας να συζητήσει και να μοιραστεί την ιστορία σας με άλλους ανθρώπους.
 - Αφηγηθείτε μια ιστορία με την οποία μπορούν οι άνθρωποι να ταυτιστούν. Παρουσιάστε γνώριμα συναισθήματα και καταστάσεις.
5. Ευαισθητοποιήστε ή εκπαιδεύστε:
 - Ευαισθητοποιήστε το κοινό για συγκεκριμένα θέματα μέσα από την ιστορία σας.
 - Δώστε κίνητρα στο ακροατήριό σας να μάθει για το θέμα το οποίο συζητάτε και να αναζητήσει περισσότερες πληροφορίες.

Όταν δημιουργεί ή αφηγείται μια ιστορία, ο αφηγητής πρέπει πάντα να έχει στο μυαλό του το ακροατήριό του. Προκειμένου να μπορέσει να κινήσει το ενδιαφέρον του ακροατηρίου για την ιστορία, πρέπει να λάβει υπόψη έξι χαρακτηριστικά: *την ιδέα της ιστορίας, τους χαρακτήρες, το σενάριο, τη δομή, την απεικόνιση και τον ήχο*¹⁰.

⁹ Storytelling, διαθέσιμο στο: <https://blog.hubspot.com/marketing/storytelling> (Πρόσβαση: 24 Σεπτεμβρίου 2019)

¹⁰ TEDx Speaker Guide: <https://wexcitingadventures.weebly.com/blog/the-ted-talks> (Πρόσβαση: 24 Σεπτεμβρίου 2019)

- Μια «καλή» ιστορία πρέπει να βασίζεται σε μια συγκεκριμένη ιδέα και δομή
- Χαρακτήρες: πρωταγωνιστές / κύριοι ήρωες με σαφή ρόλο στην ιστορία
- Σενάριο που να τονίζει την κύρια ιδέα και τους ήρωες της ιστορίας
- Δομή: η σειρά των γεγονότων
- Απεικόνιση: ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζεται η ιστορία, η εκφραστικότητα του σώματος και του προσώπου, η αλληλεπίδραση με το ακροατήριο
- Ήχος: η πολυπλοκότητα και η εκφραστικότητα της ομιλίας και της φωνής του αφηγητή για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής μετάδοσης των μηνυμάτων και των συναισθημάτων στο ακροατήριο, καθώς και για τη δημιουργία ενός κλίματος επικοινωνίας

Ένας επιτυχημένος αφηγητής πρέπει να πληροί, επίσης, τις εξής προϋποθέσεις:

- Να παρουσιάζει με ξεκάθαρο τρόπο τις σκέψεις και τις απόψεις του.
- Να μην απαριθμεί τα γεγονότα· να περιγράφει!
- Να ζωντανεύει τους χαρακτήρες
- Να εμπλέκει το ακροατήριο στην ιστορία
- Να χρησιμοποιεί αισθητηριακές πληροφορίες
- Να χρησιμοποιεί αισθήματα και συναισθήματα
- Να ταξιδεύει το ακροατήριο μέσα από τις σκηνές
- Να χρησιμοποιεί διάλογο αντί αφήγηση

Τέλος, όταν μια ιστορία θα παρουσιαστεί ψηφιακά ή σε ακροατήριο, ο αφηγητής μπορεί να ακολουθήσει τις πιο κάτω αποτελεσματικές συμβουλές¹¹:

Φωνητικές Τεχνικές Λεπτομέρειες

- Διατηρήστε ένα σταθερό και καθαρό επίπεδο φωνής
- Μην χρησιμοποιείτε μονότονη φωνή

Πρόσωπο/Σώμα/Χειρονομίες

- Χρησιμοποιείτε μη λεκτική επικοινωνία
- Χρησιμοποιείτε τα χέρια και το σώμα σας για να εκφράσετε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας
- Διατηρήστε οπτική επαφή με το ακροατήριο για να κρατήσετε το ενδιαφέρον τους

Χρήση του χώρου

- Να είστε άνετοι, χαλαροί και σίγουροι
- Μην στέκεστε ακίνητοι, κινηθείτε στον χώρο ενώ παρουσιάζετε

¹¹ How to Tell a Story: <https://www.nytimes.com/guides/smarterliving/how-to-tell-a-good-story> (Πρόσβαση: 24 Σεπτεμβρίου 2019)

Ρυθμός ομιλίας

- Μιλήστε σε ένα λογικό ρυθμό για να κρατήσετε το ενδιαφέρον του ακροατηρίου σας
- Επικεντρωθείτε στην άρθρωσή σας που επιτρέπει στο ακροατήριο να κατανοήσει το μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε

5. Ενότητα V: Πώς να αυξήσετε την επίδραση των ιστοριών

Αυτή η ενότητα έχει σκοπό να παρουσιάσει τις βασικές έννοιες της διάδοσης και της προβολής σε ότι αφορά την αφήγηση στους εκπαιδευτές και στους εκπαιδευτές ενηλίκων που εργάζονται με μετανάστες, αλλά και πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, προκειμένου να μεγιστοποιήσουν την επίδρασή τους στα ακροατήρια-στόχους.

Γιατί διάδοση;

Στην εποχή της ιδιαίτερα πολωμένης συζήτησης, η αφήγηση και η διάδοση πραγματικών ιστοριών των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο μπορούν να πληροφορήσουν την κοινή γνώμη με ισχυρούς τρόπους, ενώ προσφέρουν ταυτόχρονα μια εναλλακτική στην συνεχώς αυξανόμενη αντιμεταναστευτική ρητορική, η οποία τείνει να παρουσιάζει το υποκείμενο ως μη ανθρώπινο προς όφελος απλούστερων και αμεσότερων συνθημάτων που πολλές φορές υποκινούν μίσος. Από αυτή την άποψη, το να είναι κανείς σε θέση να παρουσιάσει τις πολυπλοκότητες του φαινομένου μέσα από μια αφήγηση των πραγματικών γεγονότων σε πρώτο πρόσωπο και σε πολυπληθή ακροατήρια έχει δύο βασικά πλεονεκτήματα – την ενδυνάμωση των προσφύγων για να ανακτήσουν τον ρόλο των αφηγητών (σε αντίθεση με τον ρόλο αυτών που αποτελούν το αντικείμενο της αφήγησης) και τη σύνδεση μέσω της ενσυναίσθησης με ανθρώπους σε όλες τις χώρες, προσφέροντας μια διαφορετική ανθρώπινη προοπτική.

Τι είναι η διάδοση;

Όταν σκέφτεται κανείς τη διάδοση και την προβολή των πραγματικών ιστοριών, πρέπει πάντα να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία προκειμένου να σχεδιάσει μια αποτελεσματική στρατηγική προβολής:

Σκοπός: αυτό έχει να κάνει με το ποιους στόχους έχουμε όταν αποφασίζουμε να διαδώσουμε μια ιστορία ή ένα μήνυμα. Μπορεί να υπάρξει πληθώρα λόγων για τους οποίους επιλέγουμε να επικοινωνήσουμε με πολύμορφα ακροατήρια και να αφηγηθούμε μια ιστορία· είναι βασικό να αντιληφθούμε τον σκοπό πίσω από αυτό πριν ξεκινήσουμε να σκεφτόμαστε τη στρατηγική διάδοσής μας.

Ακροατήριο: παρομοίως, μπορεί να έχουμε στο μυαλό μας ένα συγκεκριμένο ακροατήριο όταν αποφασίσουμε ότι θέλουμε να διαδώσουμε το μήνυμά μας για ένα συγκεκριμένο σκοπό. Είναι σημαντικό να προσδιορίσουμε το ακροατήριό μας προκειμένου να σχεδιάσουμε τον καλύτερο τρόπο παρουσίασης της ιστορίας μας – τόσο σε ότι αφορά το μέσο αλλά και το κανάλι.

Κανάλι: είτε επιλέξουμε να μοιραστούμε το σύνολο ή μέρος των ιστοριών της ζωής μας, αυτό συμβαίνει μέσα από ένα επιλεγμένο κανάλι επικοινωνίας – δημόσια ομιλία, δημιουργική γραφή, ζωγραφική, ηχογράφηση κ.ο.κ.¹². Αυτό το κανάλι επικοινωνίας μπορεί να είναι ο τρόπος έκφρασης που μας κάνει να νιώθουμε πιο άνετα ή μέσα από τον οποίο πιστεύουμε ότι θα επικοινωνήσουμε καλύτερα με το ακροατήριό μας και θα μεταδώσουμε το μήνυμά μας. Είναι σημαντικό να έχουμε επίγνωση των ευκαιριών και των περιορισμών των διαφόρων καναλιών προκειμένου να είμαστε σε θέση να αυξήσουμε την προβολή και την επίδραση των ιστοριών μας.

¹²Για μια λεπτομερέστερη επισκόπηση, επισκεφθείτε το: <https://www.skillsyouneed.com/ips/what-is-communication.html>

Μέσο: τέλος, η διάδοση πραγματοποιείται μέσα από διάφορα μέσα – μέσα κοινωνικής δικτύωσης, έντυπα μέσα κλπ. Είναι καλό να επιλέξουμε ένα μέσο που αρμόζει καλύτερα στο κανάλι μέσα από το οποίο θα αφηγηθούμε την ιστορία μας, ή ίσως ένα μέσο που είναι πιθανό να μπορεί να φτάσει στο προορισμένο ακροατήριό μας και να έχει την επιθυμητή επίδραση. Καθώς είναι πιθανό να περιοριζόμαστε σε ότι αφορά την επιλογή του μέσου λόγω πόρων, χρονικών περιορισμών ή έλλειψης πρόσβασης, είναι σημαντικό να αντιληφθούμε πώς λειτουργεί κάθε μέσο και να είμαστε σε θέση να βρούμε ή να προτείνουμε εναλλακτικές για να μεταδώσουμε την ιστορία μας· μπορούμε, επίσης, να κοιτάξουμε ποια μέσα έχουμε διαθέσιμα και να προσαρμόσουμε το κανάλι επικοινωνίας μας με βάση την αφήγηση.

Σκοπός/Στόχος¹³

Είναι, ίσως, βοηθητικό να σκεφτεί κανείς τον σκοπό της διάδοσης των πραγματικών ιστοριών των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

1. Διάδοση για ευαισθητοποίηση

Η διάδοση συγκεκριμένων πραγματικών καταστάσεων που συνάντησαν οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη φυγή από τη χώρα τους, μπορεί να βοηθήσει την ευαισθητοποίηση διάφορων ακροατηρίων σχετικά με μια πληθώρα ζητημάτων γύρω από τα ανθρώπινα δικαιώματα ή τις συγκρούσεις σε ορισμένα πεδία, την πρόσβαση σε ασφαλείς μεταναστευτικές οδούς κ.ο.κ. Παράλληλα, οι ιστορίες επιτυχημένης ενσωμάτωσης ή οι εμπειρίες διακρίσεων αφηγούμενες σε πρώτο πρόσωπο μπορούν να βοηθήσουν το προορισμένο ακροατήριο να αντιληφθεί ποιες καταστάσεις και ποιες πολύπλοκες διαδικασίες πρέπει να αντιμετωπίσει ένας αιτών άσυλο στη χώρα άφιξης καθώς αλληλεπιδρά και ενσωματώνεται στις τοπικές κοινότητες.

2. Διάδοση για την καλλιέργεια κατανόησης/ενσυναίσθησης

Η κοινοποίηση και η διάδοση μιας πραγματικής ιστορίας μπορεί να συμβεί καθώς το υποκείμενο που αφηγείται, μαζί με τον δημιουργό/τους δημιουργούς της εκστρατείας, μπορεί να θελήσει το ακροατήριο του να εμβαθύνει σε ορισμένες πτυχές μιας συγκεκριμένης ιστορίας και να αντιληφθεί γιατί έγιναν ορισμένες επιλογές, αλλά και πώς οι συνέπειες συγκεκριμένων γεγονότων επηρέασαν τον χαρακτήρα ή τους ανθρώπους γύρω του. Είναι, στην τελική, ένας τρόπος να συνδεθεί μέσω ενσυναίσθησης με το ακροατήριο, με σκοπό να τους κάνει να μπουκ στη θέση του πρόσφυγα ή του αιτούντος άσυλο και να αναλογιστούν το φαινόμενο από την οπτική ενός άλλου ατόμου που αναγκάστηκε με τραγικό τρόπο να εγκαταλείψει τη χώρα του και να προσαρμοστεί σε πολλές καταστάσεις ζωής στην πορεία του, συμπεριλαμβανομένων της ενσωμάτωσης και της αλληλεπίδρασης με την κοινωνία υποδοχής.

3. Διάδοση ως έκκληση για δράση

Η προσέγγιση του ακροατηρίου σας για να τους παρουσιάσετε μια πραγματική ιστορία μπορεί να προέλθει από την προθυμία να επιφέρετε αλλαγές σε ορισμένα πλαίσια ή πρακτικές και την ανάγκη υποστήριξης – π.χ. για καλύτερα μέτρα ενσωμάτωσης ή για να τερματιστεί η διοικητική κράτηση αιτούντων άσυλο. Η πραγματική ιστορία που παρουσιάζεται, σε αυτή την περίπτωση, μπορεί να προσφέρει τροφή για σκέψη και στιγμές αναστοχασμού για ένα συγκεκριμένο ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο. Σε αυτή την περίπτωση, το ακροατήριό σας μπορεί να είναι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων ή άτομα

¹³ Από το “Create an effective Dissemination Strategy” – βλ. πηγές.

που είναι σε θέση να επηρεάσουν ορισμένες πρακτικές – ή το ευρύ κοινό, το οποίο μπορεί να ασκήσει πιέσεις για αλλαγές που πρέπει να εφαρμοστούν. Μια έκκληση για δράση μπορεί επίσης να χρειαστεί για να προωθήσει την ενσωμάτωση μέσω της συμμετοχής σε προγράμματα, εκδηλώσεις της κοινότητας και του εθελοντισμού.

Η διάδοση και η προβολή μιας ιστορίας μπορεί φυσικά να συμβαίνει για διαφορετικούς σκοπούς ταυτόχρονα ή ανάλογα με τα διαφορετικά ακροατήρια-στόχους, ανάλογα επίσης με το πλαίσιο εντός του οποίου διαδίδονται οι ιστορίες. Είναι πάντα σημαντικό να εξετάζουμε όλα τα διαφορετικά στοιχεία, αναπτύσσοντας παράλληλα μια αποτελεσματική στρατηγική προβολής για να μεγιστοποιήσουμε την επιδιωκόμενη επίδραση της αφήγησης.

Ακροατήριο

Ως δεύτερο βήμα, κατά την ανάπτυξη μιας στρατηγικής διάδοσης ή προβολής, πρέπει να γνωρίζουμε καλά ποιο είναι το ακροατήριο-στόχος. Οποιαδήποτε στρατηγική εκστρατείας ή διάδοσης πρέπει να τοποθετήσει το ακροατήριο-στόχο/ακροατήρια-στόχους στο κέντρο, προκειμένου να κατανοήσει πώς και πότε να τα προσεγγίσει για να έχει την επιθυμητή επίδραση. Αν δεν γνωρίζετε ποιον προσπαθείτε να προσεγγίσετε, θα είναι πολύ δύσκολο να διατυπώσετε μια αποτελεσματική και αποδοτική στρατηγική.

Υπάρχουν ατελείωτες έρευνες και συμβουλές διαθέσιμες στο διαδίκτυο σχετικά με τον ορισμό του ακροατηρίου-στόχου και την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο μπορείτε να το προσεγγίσετε καλύτερα, αφού πρόκειται για μια βασική ιδέα στο μάρκετινγκ. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου ODISSEU – ή παρόμοιων έργων που παρουσιάζουν τόσο μια εκπαιδευτική συνιστώσα όσο και μια συνιστώσα ευαισθητοποίησης – τα ακροατήρια-στόχοι για τις πραγματικές ιστορίες θα ανήκουν πιθανότατα σε συγκεκριμένες κατηγορίες – φοιτητές, εκπαιδευτές, εκπαιδευτικοί, ΜΚΟ, υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων σε εκπαιδευτικά τμήματα – καθώς και το ευρύ κοινό.

Η αξιοποίηση της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας των τοπικών ΜΚΟ, των επαγγελματιών εκπαίδευσης και επικοινωνίας, καθώς και η καλή κατανόηση του τοπικού, περιφερειακού ή εθνικού πλαισίου θα βελτιώσουν σίγουρα τις πιθανότητες να προσεγγίσετε το επιθυμητό ακροατήριο και να βοηθήσετε στην επιλογή του πιο αποτελεσματικού μέσου διάδοσης. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί μέσω των υφιστάμενων εκστρατειών και των συνεχιζόμενων έργων που αναλαμβάνουν οι ΜΚΟ, τα σχολεία, οι τοπικές αρχές και οι κοινότητες για να προσεγγίσουν συγκεκριμένα ακροατήρια σε ευρωπαϊκό, εθνικό ή τοπικό επίπεδο.

Κανάλι

Κάθε επικοινωνία περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν αποστολέα, ένα μήνυμα και έναν παραλήπτη. Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα τρόπων με τους οποίους μπορούμε να μεταδώσουμε το μήνυμά μας, στην προκειμένη περίπτωση την πραγματική ιστορία μας, η οποία θα ανήκε σε μία ή περισσότερες από τις διάφορες κατηγορίες επικοινωνίας:

- Προφορική ή Λεκτική Επικοινωνία – που περιλαμβάνει, για παράδειγμα, αφήγηση πρόσωπο με πρόσωπο ή δημόσια ομιλία·
- Μη λεκτική Επικοινωνία – π.χ. γλώσσα του σώματος·
- Γραπτή Επικοινωνία – που περιλαμβάνει γραπτή επικοινωνία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Τύπο, βιβλία·
- Οπτική Επικοινωνία – π.χ. ζωγραφική, πίνακες, εικόνες, φωτογραφίες.

Αφού οι διαφορετικοί τρόποι για να αφηγηθεί κανείς την ιστορία του έχουν διερευνηθεί στις προηγούμενες ενότητες, αυτή είναι η στιγμή να τονίσουμε τη συνάφεια μεταξύ του τελικού καναλιού μέσω του οποίου

αποφασίζουμε να αφηγηθούμε την ιστορία και τα καλύτερα μέσα για τη διάδοση αυτού του τρόπου επικοινωνίας.

Μέσα επικοινωνίας

Για το σκοπό του έργου ODISSEU, πρέπει να εξετάσουμε την προβολή σε μια ευρύτερη κλίμακα καθώς και σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Για αυτό τον λόγο, πρέπει να έχουμε κατά νου διαφορετικές στρατηγικές διάδοσης παράλληλα με τη χρήση των διαδικτυακών μέσων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Ορισμένα μέσα μπορούν να είναι πιο ισχυρά από άλλα, αλλά ανεξάρτητα από το μέσο που θα επιλεγεί, η λέξη-κλειδί για την αφήγηση είναι το «συναίσθημα». Είναι απολύτως απαραίτητο να κάνετε εντύπωση και να συγκινήσετε τους ανθρώπους που παρακολουθούν ή διαβάζουν την ιστορία σας.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σήμερα αντιπροσωπεύουν το ευρύτερο δυνατό μέσο επικοινωνίας παγκοσμίως. Κάθε μέσο κοινωνικής δικτύωσης έχει διαφορετικούς στόχους, έχει διαφορετική διείδυση και διαφορετική εμπλοκή των χρηστών. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι εύκολα προσβάσιμα από μια μεγάλη ποικιλία δημιουργών περιεχομένου και ακροατηρίων και μπορούν να προβάλουν ιστορίες που διαδίδονται με διαφορετικά μέσα – βίντεο, φωτογραφίες – χωρίς να χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί εκτενές κείμενο ή πολλές λέξεις, κάτι που μπορεί να αποτελέσει πλεονέκτημα για τους αφηγητές που δεν νιώθουν άνετα με τη γραπτή επικοινωνία.

Από την άλλη, οι διαδικτυακές αποθήκες γραπτών ιστοριών μπορούν να αποτελέσουν ένα ισχυρό εργαλείο για να αναφερθεί κανείς σε μια πιο ολοκληρωμένη επισκόπηση της ιστορίας – στην πραγματικότητα, μια σειρά επικοινωνιακών εκστρατειών που περιλαμβάνουν πραγματικές ιστορίες προσφύγων χρησιμοποιούν μια μικτή προσέγγιση, χρησιμοποιώντας μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να κοινοποιήσουν περιεχόμενο που σχετίζεται με ιστοσελίδες ή βίντεο που είναι αποθηκευμένα σε διαδικτυακές πλατφόρμες μετάδοσης.

Τα διαδικτυακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, λόγω της φύσης τους, μπορούν να προκαλέσουν έντονες συγκινήσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα – αυτό θα μπορούσε να είναι τόσο πλεονέκτημα όσο και μειονέκτημα για τον σκοπό διάδοσης, αφού ο κίνδυνος «συναίσθηματικού δολώματος» χωρίς καμιά πραγματική έμφαση στο μήνυμα που μεταδίδει η ιστορία, μπορεί να είναι υψηλός.

Πιο κάτω μπορείτε να βρείτε μερικά καλά παραδείγματα και πρακτικές διάφορων προσεγγίσεων προβολής και στρατηγικών διάδοσης, τις οποίες μπορείτε να επιλέξετε να χρησιμοποιήσετε ή να παρουσιάσετε κατά τη διάρκεια της συνάντησης κατάρτισης για την Ενότητα 5.

Αποτελεσματικά και διαδραστικά μοντέλα προβολής/διάδοσης πρόσωπο με πρόσωπο με ομαδικά ακροατήρια:

- Η Μέθοδος της Ζωντανής Βιβλιοθήκης: <https://www.coe.int/en/web/youth/living-library>
- Η Μέθοδος του Παγκόσμιου Καφενείου: <http://www.theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/>

Καλές πρακτικές διαδικτυακών εκστρατειών προβολής και διάδοσης πραγματικών ιστοριών μεταναστών και προσφύγων:

- Η εκστρατεία “Living Together” του Terre des Hommes: <https://youthtogether.live/wp/>
- Η εκστρατεία “Destination Unknown Campaign” του Terre des Hommes: <https://destination-unknown.org/category/stories/>
- Το IOM Press Room of Migrant Stories διαδικτυακά: <https://www.iom.int/press-room/migrant-stories>

Παραδείγματα ζωντανών/οπτικογραφημένων εμπυχωτικών βίντεο αφήγησης από πρόσφυγες που κοινοποιήθηκαν σε διάφορες πλατφόρμες:

- “The Refugee Story” της Amal Azzudin: <https://www.youtube.com/watch?v=UH8F9m3rFoc>
Η αφηγήτρια, μία πρόσφυγας και ακτιβίστρια που γεννήθηκε στη Σομαλία, περιγράφει το ταξίδι και την επιτυχημένη ιστορία της, ενώ αποσαφηνίζει γεγονότα σχετικά με το άσυλο και μιλάει για τη ζωή της φέρνοντας παραδείγματα άλλων πραγματικών ιστοριών προσφύγων και αιτούντων άσυλο στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- “I am not a number: a refugee’s Tale” της Nujeen Mustafa: <https://www.youtube.com/watch?v=R3r4gnSougQ>
Η αφηγήτρια, μία νέα Κούρδη πρόσφυγας της Συρίας και ακτιβίστρια με εγκεφαλική παράλυση, αφηγείται το ταξίδι της, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετώπισε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενσωμάτωσης στη Γερμανία και την ανάγκη να εγκαταλείψει μια χώρα που αγαπούσε αφού γινόταν όλο και πιο επικίνδυνη.
- “My Story: A Child of Refugee’s Journey” της Sahar Nahib: <https://www.youtube.com/watch?v=C9mareySEAM>
Η αφηγήτρια, μία δασκάλα που γεννήθηκε στο Αφγανιστάν, μιλά για την εμπειρία εγκατάλειψης της χώρας της που ελεγχόταν από τους Ταλιμπάν σε ηλικία 9 ετών και για την άφιξή της στην Τσεχία, όπου είχε την ευκαιρία να ξεκινήσει μια νέα ζωή με την οικογένειά της.
- “From Refugee to Entrepreneur” της Anna Nooshin: <https://www.youtube.com/watch?v=iaNwKbR5av0>
Η αφηγήτρια, που γεννήθηκε στο Ιράν και έγινε επιχειρηματίας στην Ολλανδία, μιλά για τα συναισθήματα που είχε ως παιδί-πρόσφυγας, για την πορεία της προς την επιτυχία και την αγάπη για αυτό που κάνει, καθώς και για τις προκλήσεις που αντιμετώπισε στη ζωή, εστιάζοντας στην έννοια της αυτοεκτίμησης.
- “Never Arrive – The Story of Farah”, της Farah Abdullahi Abdi: <https://www.youtube.com/watch?v=sd-yU0aceR0>
Σε αυτό το βίντεο, η νεαρή πρόσφυγας ακτιβίστρια και συγγραφέας Farah, κάνει μια γενική επισκόπηση του ταξιδιού της μέσα από στιγμιότυπα της καθημερινής ζωής και καθοριστικές στιγμές, από τη Σομαλία μέχρι τη Μάλτα, που ήταν το αντικείμενο της αφήγησης της στο αυτοβιογραφικό βιβλίο «Never Arrive».

Διαδικτυακές αρνητικές αντιδράσεις

Δεδομένου ότι η διάδοση και η προβολή κάνουν χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε μεγάλο βαθμό, είναι καλό να εξετάσει το ενδεχόμενο η κοινοποίηση των πραγματικών ιστοριών των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο στο διαδίκτυο να προκαλέσει αρνητικές αντιδράσεις και, στη χειρότερη περίπτωση, διαδικτυακό εκφοβισμό και δηλώσεις μίσους. Αυτή είναι μια πιθανότητα που μπορεί κανείς να διερευνήσει με τους συμμετέχοντες στην κατάρτιση προκειμένου να κατανοήσουν ποια είναι η εμπειρία ή οι φόβοι τους από αυτή την άποψη και κατά πόσο θα ήταν σε θέση να ανταπεξέλθουν σε τέτοιου είδους περιστατικά.

Από την άλλη, είναι σημαντικό όσοι διαχειρίζονται τη διαδικτυακή πλατφόρμα ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που φιλοξενούν πραγματικές ιστορίες να είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τέτοια επεισόδια και

να διαθέτουν μια εσωτερική πολιτική για την καταγγελία της διαδικτυακής παρενόχλησης και του εκφοβισμού.

Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με τη διάδοση δηλώσεων μίσους παγκοσμίως και τα αντίμετρα που προβλέπονται από διάφορες πλατφόρμες εδώ: <https://www.cfr.org/backgrounder/hate-speech-social-media-global-comparisons>

Η Εκστρατεία “No Hate Speech” του Συμβουλίου της Ευρώπης προσφέρει λεπτομερείς πληροφορίες για τοπικές πρωτοβουλίες και εκστρατείες που αντιδρούν στις δηλώσεις μίσους, συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακά: <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/home>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187